

LIBELLUS DE NATURA ANIMALIUM

A fifteenth century Bestiary

Reproduced in facsimile with an
introduction by
J. I. Davis

1958

LONDON

DAWSON'S OF PALL MALL

Libellus de Natura Animalium

The *Libellus de Natura Animalium* is an early 16th century printed "natural history" text. It has been attributed to Albertus Magnus, though it is unlikely he had anything to do with it. It is most likely a composite of several earlier works, with probably the primary source being one of the versions of the Physiologus. It begins with the eagle (*Aquila tres naturas habet...*), and has 51 chapters, each with a woodcut illustration. The animals are all those typically found in the Physiologus, and similar moralizations are also found here.

The book was printed between 1508 and 1512 by Vincenzo Berruerio in Mondovi, Italy. The facsimile is of a copy that was owned by J. I. Davis.

The original text is in the public domain. According to the copyright law of most countries a faithful facsimile of a public domain work is also in the public domain, in much the same way that a photocopy of pages from a public domain book is not in itself eligible for copyright protection. This facsimile is therefore assumed to be in the public domain. The introduction by Davis, published in 1958, may still be covered by copyright and so has been omitted.

The full text is available from the Internet Archive at URL:

<https://archive.org/details/libellusdenatura0000unse>

This copy can be found in the Digital Text Library of the *Medieval Bestiary: Animals in the Middle Ages* website, at URL:

<https://bestiary.ca/etexts/etext113632.htm>

Cybesus Adaria.

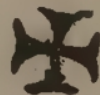
Libellus de Natura Animalium Perpulcre
Adornatus Ad Unumquodque Propositi-
um. Et Primo Agitur de Homine qui est
Omnium Nobilissimus.

Et Secundo de Avibus.

Et Tertio de Quadrupedibus.

Et Quarto de Piscibus.

Et Quinto de Serpentibus.

Incipit Prefaciuncula.

Apiciencia misentis dei infinita postq̃ in principio superiores mudi partes splendentibus luminaribus adornauit. vt diebus ac noctibus terrā uicissim illustrarent: Tandem sexta die animalia diuersi generis dissimilib⁹ q̃q̃ formis ⁊ magna ⁊ minora vt fierent imperauit. Omnia autem ad tria genera. scilicet: Jumenta reptilia ⁊ bestias p̃durit. Facta autem sunt bina idest diuersi sexus singula. Ex quorū scetibus. ⁊ aer ⁊ terra ⁊ maria cōpleta sunt. dedit q̃q̃ his deus alimenta de terra ut vsui esse hominibus possent. ⁊ alia quideꝫ ad cibos alia vero ad vestimētum: Sciēs enīꝫ deus homineꝫ per peccatūꝫ casūꝫ in penarūꝫ laboris dedit ei iumēta que magnarūꝫ sunt uirūꝫ p̃peterea dicta sunt Jumēta. Teste lactantio. quasi iuuamēta ad terram excolendam. vt taz ad esum q̃q̃ ad vsus necessarios p̃descent. Si igitur diligētius cōsideraueris vnumq̃dōꝫ animal habet corporis instrumēta uirtutūꝫ anime cōpetentia. Nam leo cū sit animi audacis ⁊ iracōdie corpus habet forte ⁊ graue: in pedibus ungues. ⁊ acutissimos in ore dentes. Lepus autēꝫ cū sit timidissimus habet membra leuitate nimia fuge aptissima. Homini fecit natura manus vt in eis operaretur in quibus digiti multi sunt ⁊ diuisi vt per eos magna ⁊ minima possint retineri. E par fecit rubeūꝫ p̃ vt compete-
bat sanguini: Ad amillas ⁊ testiculos ad creandum lacet sperma fecit albos. Hoc modo fecit oia mēbra p̃prijs actionib⁹ cōueniētia. Et Actioēs autē sunt tres. s. animalis spiri

talis. naturalis. quibus similia sunt instrumenta corporis. In quibusdā animalibus
 creata sunt cornua. propter vigorem et Iuuamentum: Quedam autem de
 bilia habent cornua nec ad vigorem nec ad pugnam pueniētia: Quedam
 vero omnino nō habent quia natura dedit eis alium modum vigoris et
 Iuuamēti. ut velocitatē eque: Magnitudinē corporis Elephantis et La
 melis. culmos prominentes porcis. Quibusdam possuit vigorē in solis et
 ideo eorum capita priuauit cornibus nisi forte habeant vnum cornu sicut
 Asinus indicus. multitudo vero Ramificationis cornuū in Ceruis nocu
 mento suo propinquior est quā Iuuamento: Ideo datum est eis aliud Iu
 uamentum. scilicet velocitas cursus. Elacea quoque filnestris habet cornua de
 clinantia ad inuicem ut ob hoc dedit ei natura aliud iuuamentum. scilicet cie
 ctioez stercoris longe ut ab ipso detineatur venator. Elephas autem ha
 bet nasum longum et fortem quo utitur loco manus in accipiendo potus
 et cibum et in omnibus quibus indiget etiam in eradicando arbores.
 Animal quoque multos habens digitos in pedibus utitur anterioribus
 sicut homo manibus. et pugnat cum eis et cūcit a se nocumentus. Animal
 vero soleas habens facit hoc euz posterioribus. quoniam anteriores non
 sunt ad hoc cōuenientes. In his autem a se inuicem animalia differunt:
 differūt et ingenio. voce. cibo. somno. copula. et generatione. amicicia. et dis
 sensione. locorum origine vel habitatione.

**De Natura & proprietate hominis qui est
nobilissimus et Altissimus omnium.**

Ad eam quippe die qua huius mundi habitatio perfecta & ordinata fuit. deus homines eius habitatores introducens. illum formauit de limo terre quantum ad corpus: Ad humilitatis custodiam quia scilicet angelus spirituali natura purus corrumpatur per superbiam: Omnes igitur creaturam sensibilem teste Crisostomo. deus armatam & munitam creauit: Alios quidem veloci pedum cursu: Alios unguibus: Alios pennis: Alios cornibus ut in prologo dictum est: Hominem sola sic disposuit ut virtus illius sit ipse deus. & in eo quo inferiorem eius fecit in ipso fortiores esse uoluit in se. ut necessitate infirmitatis coactus semper necesse habeat dominum suum requirere. Hinc lactantius. in 6. libro diuinarum Institutionum capitulo. x. Ita inquit. deus cum ceteris animalibus sapientiam non dedit naturalibus ea munimentis ab incursum & periculo tutiora genuit. Homines uero quia nudum fragileque formauit ut cum sapientia potius instrueret dedit ei propter cetera hunc pietatis affectum ut homo hominem tueatur. diligat. foveat: contra omnia pericula & accipiat & prestat auxilium Summus igitur inter se hominum vinculum est humanitas. quod qui diruperit nepharius & parricida extimandus est. Nam si ab uno homine quem deus suum omnes orimur certe consanguinei sumus. Et si ab uno deo inspirati omnes & animati sumus. quid aliud quam fratres sumus. hinc lactantius. Itaque sicut ait philosophus. nobilissimus & altissimus inter omnia animalia terrestria. est homo qui solus ratione utitur & solus ad ymaginem & similitudinem dei creatus est. cuius etiam corporis partes formate sunt ac disposite secundum creationem & situm totius mundi. propter quod homo grece dicitur *Microcosmus*. id est minor mundus. Solus etiam inter animalia ridet. solus titillationem recipit. quia corium habet valde tenue: Unde et palis melioris est tactus ideoque caro eius mollior est preter ceteris. Alii uero sensus ebetiores sunt in eo quam ceteris. solusque multorum pilorum est in capite. Caput eius paucum carnis est. ut melioris sit ac perfectioris sensus. et exploribus futuris ob hoc indiget custodia capillorum. Habet & pilos solus apud pubes. Proprius est ei in senectute canescere. inter animalia prope caluus est. & solus habet pilos in vtra

qꝫ palpebra. cetera tātum in superiori. Claudīt ecclā oculos plus omni-
bus animalibus qꝫ tenuis est corij. Solus aures nō mouet. ⁊ in cōparati-
one sui corporis parui oris est. Et iā facies homini inest tātum. ceteris ue-
ro os vel rostrum. frons autē alijs adest. sed homini tantū tristitię ⁊ bi-
laritatis. clemētię ⁊ senectutis index Adentum quoqꝫ nulli preter homi-
nez inest. Homini solum pectus latum. ceteris autē carinatum. In homi-
ne sinistra pars superior est quam in ceteris animalibus. Et cum ceteris
cor sit in medio. in homine declinat ad sinistram. ut eam. s. temperet: In-
ter cetera animalia comparatione sui corporis. pauci est seminis. ⁊ cau-
daꝫ non habens sed ancas. ipsi quoqꝫ pedes maximī sunt. sed seminis te-
nuiores. In omni genere sure hominum et crura carnosā. Solus homo
terrestinꝫ animalinꝫ bipes est ⁊ solus habet caput eleuatuꝫ. solusqꝫ recte
stature vultū versus celū ad parētes suū tenēs sublimē. Ideo fas non est
celeste animal cū terrenis in terraqꝫ v̄gētibus adquari. vt ait lactātiꝫ.
Hinc Quidiꝫ in p̄mo. libro. ⁊ Deibamoz. inquit.

Proneqꝫ cōspectent animalia cetera terram

⁊s homini sublime dedit. celumqꝫ videre

Iussit. ⁊ erectos ad sidera tollere vultus.

Boetius quoqꝫ in quinto libro de consolatiōe metro qnto. sic ait.

Unica gens hominū. celsuꝫ leuat altius cacumen.

Atqꝫ leuis recto stat corpore. despiciatqꝫ terras.

Hec nisi terrenis male desipis. amonet figura.

Qui recto celum vultu petis. exierisqꝫ frontem.

In sublime feras aīꝫ. quoqꝫ ne grauata pectus.

Inferior si dat mens corpore celsius leuato. hec boetius.

Sic igitur patet qđ deus in mūdo sensibili dignitate: ac īperio ceteris a-
nimalibus homines p̄posuit. et qđ puenienter ratio p̄ncipij tribuitur ho-
mini cui⁹ causa cūcta aīalia magna ⁊ leua uidet̄ genuisse natura. p̄pter qđ
dauid p̄phetaz eximī⁹ cōsiderās hōis dignitatē tot⁹ i admiratiōe posit⁹
in psalmo. 8. ait. Quid est homo qđ memor es ei⁹ aut fili⁹ hōis qm̄ uisitas
eū: Adinūisti eū paulomin⁹ ab angelis. glia ⁊ honore coronasti eū ⁊ cōsti-
tuisti eū super opera manū tuaz. Dia subiecisti sub pedib⁹ ei⁹. oues ⁊ bo-
ues vniuersas. insup ⁊ pecora cāpi. p̄ de nā hōis.

QUAT Aquila Tres Naturas Habet meritorias .

Ita tres virtutes spirituales Consequamur quarum
Prima est quod Aquila sic se renouat quando asence
tute pregrauatur Nam primo Inuenit sibi fontē viū qui
sibi semper habundet fertiliter ⁊ decurant ⁊ postea sup
fontem ascendit sursum vsqz ad Ignes qui est in aere ⁊
appropinquat se soli ⁊ penne eius accenduntur ⁊ com

burontur calore ignis ⁊ sole ⁊ deinde descendit ⁊ mergit se In fontem et
sic fit noua sicut erat quando prima vice exiit de nido suo .

QUam naturaz debemus nos omnes ⁊ singuli Immitari quando
sumus Criminali pondere pregrauati ⁊ debemus primo inueni
re vbi sit fons .i. in quibus operibus sit deus qui est fons viuus ⁊ postea
debemus sursum ascendere in mentes nostras ad deū leuare Iuxta illud

Ad te leuani oculos meos dñe ⁊ debemus ascendere vsqꝫ ad ignez ⁊ appropinquare nos soli. i. appropinquare nos deo ⁊ ire ad ignez. j. ad penitentiam ⁊ penne accenduntur ⁊ postea dimituntur per penitentiā sumpta ⁊ habita de peccatis ⁊ tunc mergit se ad fontes Id est ad baptisma quia fit homo nouus ac si esset tunc in aqua baptizatus Iusta illud dictus psal miste Asperges me domine isopo ⁊ mundabor lautabis me ⁊ super ninez der albarbor.

Secunda est aquile proprietas vel natura ista quia quando habet rostrum suum retortum ita quod non potest comedere ⁊ tunc inuenit ipsum lapidem viuū ⁊ percutit ipsum lapidez viuū suo rostro tan ū donec turandit ⁊ contecit ipsum rostrum ⁊ tūso rostro potest comedere ⁊ capere escam.

Quo nos qui sumus Turpitudine anime ponderati debemus Inuenire vnu lapidem. j. Christum Iuxta dictum apostoli Ego sum lapis viuus ⁊ debemus tondere os nostrum id est penitentiam summere de commissis natura nisi prius crimina expellamus non valemus comedere id est accipere sanctissimum Corpus xpi quia xps ⁊ peccatum sunt contraria ⁊ contraria simul esse non possunt vt plurius in predicamentis dicit Oportet Contrarioz Alterum inesse semper ⁊ Boetius ait natura respuit ⁊ vt Contraria queque iunguntur. libro secundo psal sexta

MERITUM Iste Nature Aquile est quod respicit solem magis subtiliter q̃ aliquod aliud animal ⁊ quando aquilones suos facit ex per ietia si recto oculo respiciunt solem nā si aliquis non respiceret statim interficit ipsa.

Hinc Nunc Naturam debemus Totus Viribus Immitari quia debemus respicere solem id est deum recto oculo ⁊ recta via ⁊ debemus facere experientiam de filiis nostris de operibus nostris nam si aliquod opus nostrum non prospicit deum Illud opus debemus Interficere ⁊ amouere ne Impediat nobis dei altissimi visionem Iuxta illud dictum nisi dominus edificauerit domum inuanum laborauerunt qui edificauerunt eam.

DE Pelicano:

Proprietas pellicani est talis: quod est Ita grandis nature: quod de omnibus suis iniurijs vult facere ultionem: Hecirco quando vadit ad nidum suum in quo sunt filij sui pellicanus gaudet et Alludit cum ipsis: et ipsi gaudent et volunt alludere matri. Ita quando aliquis pullorum percutit oculos matris: tunc mater Irata interficit ipsos: et ipsis intersectis mater multum dolet de interitu filiorum et sic percutit Ita fortiter suum pectus suo rostro fortissimo: quod facit exire sanguinem de pectore suo. Ita quod de illo sanguine intingit rostrum filiorum et resuscitat ipsos suo sanguine.

Erandum est quod quilibet habet filios: scilicet Corpus et animam: quos Interficit peccato mortalissimo: et Iniquo. Sed sicut pellicanus viuificat filios suos suo sanguine: Ita homo potest suam animam et corpus viuificare per peniten-

etiam assumptam ⁊ habitas de peccatis ⁊ per afflictionem sue carnis. vn. Je-
cum deus redemisset nos suo sanguine precioso: debemus esse solliciti et
attenti Ad redimenduꝝ nostrā animas peccatoꝝ vinculis colligatas: Juxta
Illud dictum. Redemptionem misit dominus populo suo mandauit in
eternum testamentum suum.

De Senice.

Natura senicis talis est quod quando peruenit ad **A**dortem
Tunc canit valde dulciter suo Lantu. Maz quando vult mo-
ri sua patente natura: tunc pgregat multa ligna sicca: ⁊ ponit
se super ligna ⁊ percutit ligna tantum cum alis: quod ligna ac-
cenduntur: ⁊ sic canendo pburitur. Ita quod fit ciner de ipsa. ⁊ de illo ci-
nere nascitur quidam uerminis ⁊ de illo uerme nascitur alius senix.

Notandum est quod aliqui homines Incipiunt canere in pueritia
sua laudare ⁊ benedicere deū. Aliqui in adolofentia hoc est ultra
duodecim annos. Aliqui in niri etate. i. ultra. xv. annos. Aliqui i senectute

et Aliqui tantum In casu mortis. sicut ista anis facit vnus multus res ben-
duntur his qui non canunt nisi in mortis articulo. Nam multi sunt qui to-
to tempore eorum non canunt et non laudant deum. nec recomendant se deo
quia tantum confidunt in diuinis et potencies ipsorum: quod non uidentur eis
quod non sit eis diuinum auxilium oportunum: et sic peccata non deservit
Nam dicit beatus Augustinus Tota salus fidelium et tota fortitudo pacien-
cie est referenda ad eum qui est in suis factis mirabilis ut est ipse deus.

DE Pauone.

Natura pauonis talis est quod in tantum se exultat sua pulcri-
tudine: quod desiderat volare et ire et iacere: sed postquam respicit
suos pedes turpissimos: ita fortiter contristatur: quod non uo-
lat alte sed manet tristis et dolens.

Naturam hanc pauonis multi habent: quia multi tantum gaudere
eorum corpore. id est eorum uenustate quod desiderant uolare. hec est
enim superbiam eleuare sed respiciunt pedes suos. id est uilitatem carnis suae.

perbiam non tolerantur. unde Boecius ait. quid imbecilius homine quē
 morsu 3 uetat inusculatum.

O Adde pavo habet in cauda sua multos oculos 7 propter hoc de-
 notat nobis magnam providentiam quam debemus habere in
 rebus omnibus faciendis Nam per caudam debemus respicere finem
 unde Esopus ait. Quidquid agis prudenter agas 7 respice finem. Ferre
 minora volo ne graviora feras. Boecius libro. .prosa prima Necq; enim
 quod ante oculos sicut sufficiunt in tueri Rex exitus prudēcia metuit.

DE Grua.

Altura siue proprietas gruis talis est. quod quando dormiūt
 alie una ipsaz semper uigilat. 7 custodit. 7 ista que uigilat per-
 manet in vno pede 7 tenet lapidem agrauatus subtus pedes.
 ne dormiat. et hoc est signum providentie.

Similitudine huius debemus uigilare potius quam dormire. nam dicit deus discipulis suis. Vigilate ne intratis in temptationem ergo debemus habere prouidentiam vigilando. ne diabolus nos decipiat. humani generis Inimicus. Ut habetur prima petri Fratres sobri estote et uigilate. Quia aduersarius uester diabolus tanquam leo rugiens: circuit querens quem deuoret cui resistite fortes in fide tu autem domine miserere nostri. Et ut ait cato. Plus uigila semper ne sompno deditus esto. Paulus ad romanos capitulo. xiiij. Si-
entes quia hora est iam nos de sompno surgere.

DE Gallo.

Proprietas galli talis est quia. Quanto magis appropinquatur nox tanto forcins canit. et quando dies appropinquatur tanto magis festinanter canit.
Naturam autem debemus purius imitari: quia quanto magis appropinquatur nobis nox. id est dubium periculum. vel diabo-

lus. tunc debemus fortiter et deuocius canere. i. dei auxilium implorare. ut nos ab eo periculo custodiat et defendat. et quando dies appropinquatur: tunc magis crebre et festinanter deum deprecemur. quia quanto magis homo manet cum deo magis semper deprecatur eum. ut Beatus Augustinus. Quociens agimus bona deus est nobiscum. et operatur nobiscum ut nos operemur cum ipso.

Alia proprietas galli est ita. quod quando ambulat vel procurat escam comedenda vno enim oculo respicit terram alio respicit versus celum.

Et spiritualitatem.

Proprietate ista debet uti fidelis quilibet Christianus. quod cum oculo corporeo debet terra respicere quilibet se ad latus ut nutriat suo labore ac proprio sudore. Juxta illud de sudore vultus tui vesceris pane tuo. alio oculo debet homo celestia respicere. i. dei auxilium implorare quo pretermisso nullum rite fundat exordium. Teste boetio libro tercio psalmi nona

Alia proprietas galli est quod cum gallus vult cantare percutit se cum alis ante quam cantet ter.

Et spiritualitatem.

Bene hanc proprietatem debet homo quilibet imitari. quod antequam cantet. i. deum laudet debet se percutere alis. i. debet dicere suam culpam de offensionibus et peccatis. et postea melius et honestius cantabit. i. deum adorabit et glorificabit. Juxta illud. preces peccatorum non sunt a rege celestis glorie exaudite.

Ut sic ante quam cantet. i. ante quam loquatur homo debet putare quid dicat et cui dicat et quantum dicat ac quare dicat. Juxta illud Si bene vis fari debes primo meditari. Quid quamvis dicas cui et quomodo dicas.

CBE Gallina

Natura siue proprietas galline talis est quod Quando gallina habet filios seu pulos vel oua et vulpes vellet Comedere vel capere pullicinos tunc defendit se ⁊ pullicinos suos a vulpe. sed quando non habet pullicinos non defendit se a vulpe sed Incipit fugere. si potest.

Ista proprietas talis est exponenda Quod gallina habet pullicinos. idest quando homo habet bonas operationes et tunc defendit se a vulpe. idest a dyabolo Inuante. sed quando non habet bonas operationes nō potest se defendere nec fugere: Unde illud. Quo ibo a spiritu tuo ⁊ quo a facie tua fugiam.

Quem ad modum gallina congregat pulos suos sub alas et voluisti. Ecce relinquetur vobis domus vestra deserta,

Proprietas corui talis est quod omnes nascuntur albi: et propter hoc pater et mater eorum: non dant eis aliquid ad comedendum. Credentes quod non sint filij sui. et sic quod vivunt de aere domino permittente: sed postquam penne nigre nascuntur tunc parentes dare incipiunt comedenda.

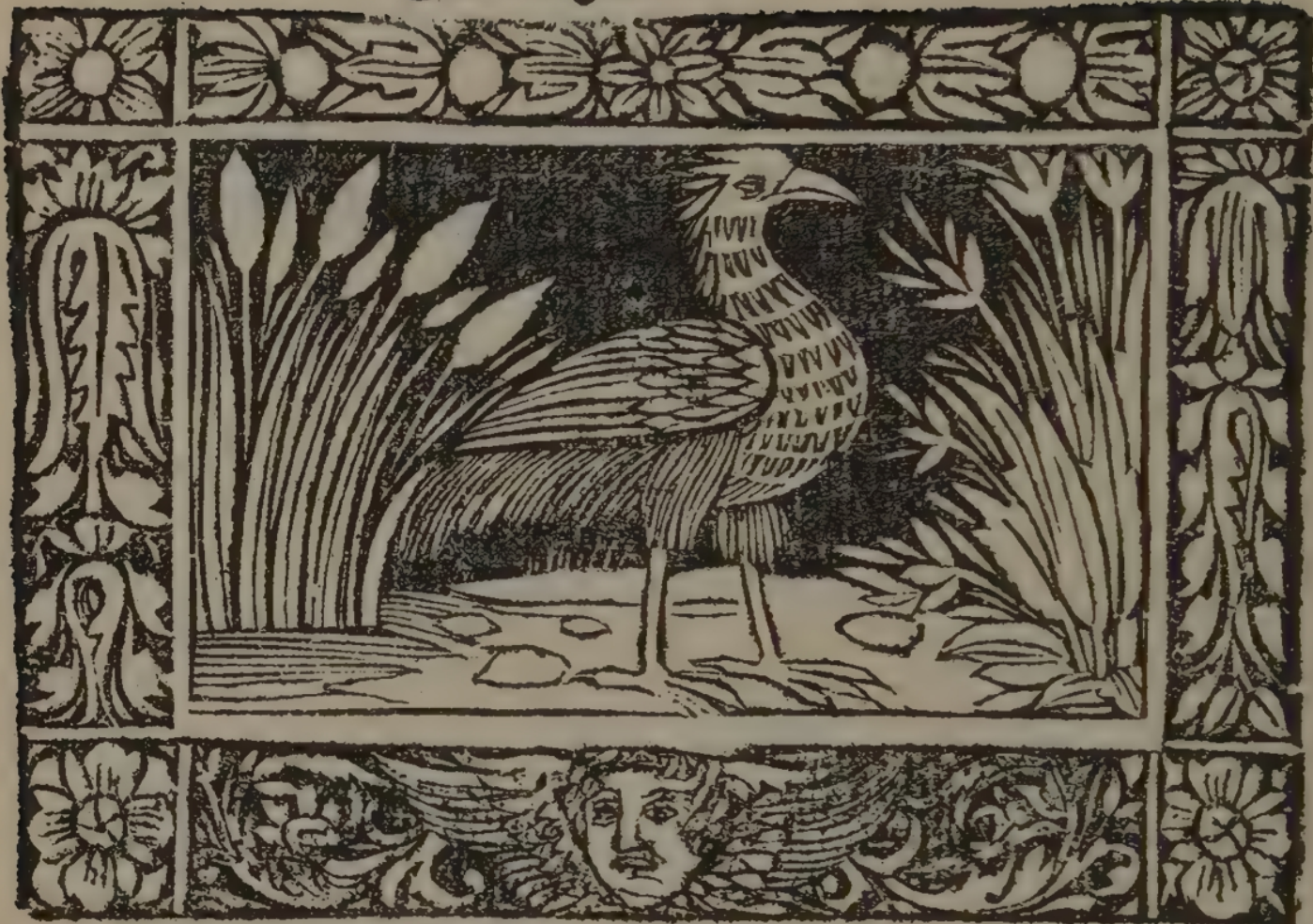
Ita quilibet debet sagacius Intueri. si filij sui simulantur ei. idest si sue operationes quas faciunt sunt tales quod faciant eos patri simili et operari. idest deo qui tanquam prima causa nos columinat et conseruat. Juxta dictum philosophi in libro de causis ubi dicit quod quando causa prima non cessat illuminatur causatum suum sed si sunt tales quod assimilantur patri. idest deo debes dare eis ad comedendum. idest alimentare et fortificare ipsos continue. Juxta illud Panem nostrum quotidianum da nobis hodie et dimitte nobis debita nostra.

Corue saluator: quare fellator habebis.

In caput intravit mentula nulla tuum.

De Ligno.

Natura siue Proprietas Ligni qui grece dicitur olor est talis
quod nō canit nisi Ultimo anno sue uite. Idcirco Homines
quando Audunt ipsum Lanere quia canit ita dulciter quod
concordat alpa3: Cognoscunt ipsuz mori penitus illo anno.

Martialis Dulcia defecta modulatur carmina lingua,

Landidior cignus lucris ipse sui.

Quidi fastoz Secundo Glebilibus numeris vcluti canentia dura.

Tractatus penna tempora cantar olor. Vido ipsa aput Quidi. Ad va3
da Deandri concinit albus olor.

Quia propter est sciendum quod quicunq3 eognoscit. se mori illo
anno vel tempore vel propter Egritudinis grauitatem vel p-
petet: nimiam senectutem. debet canere dulciter. idest deum lau-
dare ⁊ spoliare se mundanis omnibus transitoris ⁊ caducis ⁊ celestis glo-
ria ⁊ gaudere Iusta illud. deum querens gaudium querit.

De byrundine.

Natura siue proprietas byrundinis talis est quod non comedit nisi volando. et notum est offendit ab alijs animalibus Quia progne pandionis regis filia: a terco thaz rege marito insequente teste. Quidio libro secundo Adetamorfosios .fabula sexta: In byrundine deoꝝ miseratione fuit versa. Nunc sequitur nudo genitas pandione ferro: Corpora cecropidum: pennis pendere putares. Debat pennis: quaz pene altera sylvas: Altera tecta subit: neq; adhuc di pectore celis. Excessore note: signataq; sanguine pluma est.

Et si quis excecaret filioꝝ oculos byrundinis. Homo cum pccat. excecatur animam. sed a sacerdote. i. Christi ministro per byrundinem denotato cum sua prodit seclera illuminatur. Ipsa byrundo cum viuo lapide que cognoscit dat eis visum. et reabent oculos suos sicut ante. Quia Christus qui est petra visum penitentibus prebet.

Unde per primam et secundam proprietatem byrundinis. Intelliguntur homines: qui a mundanis cogitationibus sunt exempti et remoti: et eoꝝ desiderium in celis est. quia anima nostra nunq; faciat: in presenti vita cu; sit illi celestis origo: su-

um semper affectat **V**idere Creatorem qui est summus bonus. i. beatitudo nostra. que est status omnium bonorum aggregatione perfectus: **T**este Seuerino. in quo est omnis bonitas: pax: et dilectio nostra. **J**uxta illud. Gloria in excelsis deo et in terra pax hominibus bone voluntatis.

Quia circa tertia proprietatem est sciendum. quod si quis excecet tibi filios. i. lumen corporis per cupiditatem oportet quod byrundo. i. Christus aperiat tibi oculos. quia ipse dixit. Ego sum lux mundi: via veritas et vita et Joannis primo. Erat lux vera que illuminat omnem hominem venientem. s. ad ipsum.

Et De Alcedulo.

Malis est proprietas meruli vel natura quod canit bis in anno et quod vis sit turpis tamen placet suo cantu.

Per hec quod canit bis Alcedulus in anno Debemus Intelligere quod debemus ad minus bis in anno canere nostra crimina et peccata. i. deest Presbitero confiteri Unde per hec quod est turpis et placet suo cantu Non debemus prospicere nostri humani corporis Utilitatem: Sed ante odoriferam puritatem Anime et decorum quia placet cantu. i. deest Homo quia placet suis orationibus et doctrinis. **J**uxta illud. Jocundus homo qui misceatur et comodatus disponet sermones suos in

udicio quia in eternum non commonebitur.

De piciferro.

Natura siue proprietas piciferrus est ita quod suo rostro fodit arborem et facto magno foramine facit intus nidum suum unde si aliquis opilat ei formam ligno vel lapide ipse statim vadit et aportat herbam et cum illa herba tangit illud quod est oppilatum et statim eleuatur et potest postea redire ad proprium nidum suum.

Unde proprietas hec est figuraliter reducenda si aliquis diabolus oppillaret tibi viam idest ad celestem gloriam siue ad patriam propriam redeundi cum herba quadam idest virtutis operatione tolles oppillatum idest omne impedimentum impediens te ad propriam patriam remeare natura ad eternam gloriam natura patria est iuxta dictum Boetij Ostendam tibi Ite: quo ad propria patria reuertaris.

De Turture.

Nalis est turturis proprietas et natura quod si contingat quod amittat socium suum non potat plus aquam claram nec ponit se in viride ramo nec cantat sicut ipse solebat sed gemit.

De sciendum est quod turtur. i. anima nostra amittit socium .i. xps suis vicijs ⁊ peccatis si non recuperat xpm duꝫ in vita presentī morat̃ per contritionem ⁊ oris confessionem. Juxta illud augustini ante diem mortis duꝫ locus est venire uos potabit aquas claras: sed turpitā ⁊ amarā ⁊ non ponit se in viridi ramo nec cantabit laudem domini qꝫ erit in inferno penis durissimis cruciat⁹ sed nemo potest deum amittere si vult. Juxta illud Quicumqꝫ venerit ad me non eiciāꝫ foras. ⁊ quacūqꝫ bora Ingemuerit peccator. misericordiā consequantur.

De Perdice

Datura siue proprietas perdicis talis ē vna furatur alteri oua. Quādo pulli quando audiunt veram matrem. recognoscūt voces proprię matris: ⁊ vadunt ad eam: hec avis apud ansonios magno habetur ī pretio dicente maniale: ponitur ansonijs Quis hec rarissima mensis hanc in lutoꝝ mandere sepe soles: Rustica sum per dix: quid refert si sapor idē est: Cuius est per dix si sapit illa magis:

Tal et nos facere debemus quia audita voce proprii genitoris: id est
 Christi. debemus ire ad eum magno cum affectu. Juxta dictum gregorii
 hoc excitato Id est beato Joanne predicante natura. Colligit vires. quia
 vadit ad eum voce ipsa solenniter per audita. Per dicis Fabula Quidius
 ipse libro octavo fabula tertia eleganter describit. Talis teste Pausania
 et Diodoro. Dedali Sororis filius. cum et rotas figuli. et ferram ferream
 et circum inuenisset. Alcedalo inuidia meto fuit interfectus. verum miseratione
 deorum. in Perdicis auem fuit mutatus. Dicente ipso poeta. garrula
 ramosa prospexit ab ilice Perdix. et infra. ille etiam medio spinas in pisce
 notatas traxit in exemplum. serasque incidit acuto Perpetuos dentes: et ferre
 reperit usum Idrimus. et ex vno duo ferria brachia nodo iunxit. ut
 equali spacio distantibus illis. Altera pars staret pars altera duceret orbem.
 Dedalus inuidit. et infra. Non tamen hec alce volucris sua corpora tollit:
 Nec facit in ramis. altoque cacumine nido Idreter humum volitat.
 ponitque in sepibus oua. Quicquidque memor metuit sublimia callus.

De Columba.

Natura siue proprietas Columbe talis est quod libenter manet super aquam: ex eo quod possit volare ancipiter per aere. quod non videat ymaginem ancipitris in aqua: ita quod semper timeat ne ancipiter capiat eam. hoc est signum magne prudentie.

Tu et nos facere debemus: sollicite et attente videlicet stare et morari debemus ut dyaboli insidias cutare possimus ne nos fraudulentem decipiat et subnat diabolus totius humani generis inimicus et tali prudentia debet uti quilibet christianus. iuxta illud dictum Latonis. Prospice qui veniunt hos cassus esse ferendos. Nam leuius ledit quidquid prouidimus ante. Teste Quindio Nam preuisa minus leuiter tella solet.

De Vulture.

Proprietas et natura vultoris est talis quod longe oraditur ad partes alienas sequendo odorem. et eo exterius ad aliquam partem in qua sperat in venire aliquod cadaver ad comedendum. **V**ultor est dyabolus qui semper sequitur homines qui vadunt ad faciendum scelera et peccata. Juxta dictum Sanctissimi augustini qui dicit quociens agimus bona deus est nobiscum. Igitur per oppositum quando agimus mala: dyabolus est et operatur continue cum operantibus.

mala turpia ⁊ iniqua.

Eia proprietas est vulturis quia est tanti odoratus quod sentit cadauera mortua multum longe ⁊ si distaret a cadauere per ducenta vel tricenta miliaria.

Nam vultur dyabolo similatur. quia sicut vultur sentit ita longe cadauera .i. corpora mortua ita dyabolus existens in inferno sentit statim cadauera .i. hominem maculatum mortali scelere ⁊ peccato quia sicut per bonam operationem: homo fit templum dei: ita per malam operationem fit templum dyaboli: ut ait psalmus Cum sancto sanctus eris ⁊ cum perverso peruerteris .i. cum dyabolo.

De Falcone.

Natura siue proprietas falconi est triplex quia sunt: aliqui qui solum capiunt muscas ⁊ locustas: ⁊ isti appellantur oberij. **E**t tales uilibus omibus simulantur. semper volentes muscas ⁊ locustas .i. villissimas operationes facere. ut lenones ⁊ mcre

trices: perditores ⁊ latrones ⁊ fures ⁊ omnes vilia fatentes unde talia facientes semper v. lipenduntur a viribus sapientibus ⁊ honestis. Juxta dictum Boecij vos desuperiori deinus quoq; vilissima rapientes.

Secunda proprietas falconum est ista quod sunt aliqui falcones qui in primo anno capiunt perdices ⁊ anates ⁊ in secundo anno aues paruos. ⁊ in tertio anno capiunt mures.

Quod de dictis falconibus simulantur in iuuentute illi homines qui in eoz adolescentia boni sunt ad eoz hominibus. postea in virili etate declinant a bono quod inceperunt facere tam in salute anime q̃ corpore. ⁊ inceperunt mala facere. ⁊ sic facti sunt mali ⁊ in senectute pessimi sunt effecti. quia omnia turpia faciunt ⁊ in epta. quoz natura est valde pessima ⁊ iniqua. ⁊ tales si non curant celeriter nodos arumpere peccatoz desiderio eoz erunt penus amarissimis eruciari. Iuxta illud. Peccator in debitu ⁊ raseetur. dentibus suis fremet ⁊ tabesceat desiderium peccatoz peribit:

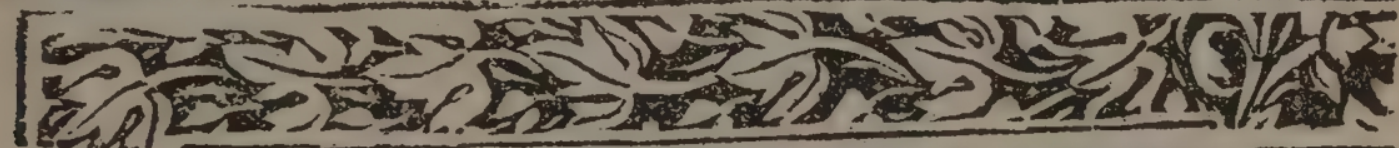

Tertia proprietas Falconum est talis: quia in primo anno accipiunt nates: secundo anno gruas inde non capiunt minores aues et isti appellantur falcones gentiles.

Et istis Falconibus possunt ne illis homines sublimari et operari. quia in prima etate. vel puta. in iuuentute faciunt bonum. Secundo ut puta. in uirili etate faciunt optimum. postea sunt ita tantum prudentes et pleni dilectione quod non peccant mortaliter. etiam in senectute et isti mundanis ad versitatibus non turbantur nec prosperitatibus non nimius collectati et sic sunt beati: quia tota spes eorum est ipse deus. Iuxta illud Beatus cui est nomen domini spes eius.

De Papagalo siue psitaco

Proprietas papagalli siue psitaci. talis est. quod semper diligit puritatem et nititudinem ob hoc nidus suus. In partibus orientalibus semper habere vult: ex eo quod ibi non pluit. et sic ipse et nidus non potest detur pari sordentibus maculis sine ce-

no. auis ē indica effingendi sermonis humani Industria celebris: viridi colore. grandi lingua. et ceteris ausibus latior. articulata verba exprimens ita si quis ipsam auem non videns audierit. putabit boiem loqui. ex natura salutat dicente marciale: psitacus a vobis aliorum nomina discas. hoc didici per me dicere cesar aue Ita et persue in. plogo. quis expedivit psitaco suum chere. i. quis expedite dicere docuit psitaco. i. illi aui chere. i. salue vel aue suum. i. quasi naturale. Ita et stacius libro secundo siluarum: psitace dux volucrum domini sacra voluptas. humane solers Imitator: psitacc lingue

Et Spiritualitatem Papagalis.

Quam proprietate et naturam quilibet fidelis christianus deuote sequi debet. puritatem corporis et anime totis debet viribus procurare et conseruare et per consequens turpia scelera et peccata vitare: unde per hoc quod vult nidum suum In partibus orientalibus hoc denotatur. quia homo debet. In celis domum suam fondare non ruituram. et per hoc quod ē viridi coloris significat. quod opera nostra viuere debent. nam quicumque puritatem sue carnis conseruare conatur et honestam hoc In mundo ducere vitam: domus sua sine dubio erit perpetua et in celis cum rege altissimo bene fondata. Iusta illud seuerini secundi libri metro quarto. dictum: Quis quis volet perbennem Lantus. ponere sedem. humili domus memento. certus figere saxo. quamuis tonat ruinis. miscens equora ventus. tu conditus quieti. duces serenus eunus. felix robore valli ridens etheris iras.

Et De Rosignolo siue philomela.

Ditura sine proprietas Rosignoli hec est quod canit tantum
dulciter quod placet omnibus suo cantu. Et alia pprietas ē
quod induobus mensibus anni nō dormit sed canit tota noc-
te. s. de Aplili ⁊ de maio: ⁊ hoc idēz facit: quod illo tempore
crescunt multum palmites vitis ⁊ alie arbores ita crescunt quod semper
t met aligari ⁊ capi ab illis parmitibus qā valde replicantur.

Unde ita homo debet facere rationalis creatura quia quādo cūq;
manet in loco terribili ⁊ tempore dubio nō debet dormire ⁊ iacere
loco tempore i peccatis ne possit diabolus liqueis turpiter laqueari. Ju-
xta illud Funes peccatorū circumplexi sunt me.

Unde ppter hāc omnibus suo cantu similatur ille qui dicit semp
bona verba scia ⁊ honesta presertim bonus predicator: qui semper
cantat etiam laudat deum vnde non dormit de nocte sed canit idcirco
quando est maius dubium tanto magis debemus cantare. idest deus lau-
dare ⁊ peccata corde purissimo confiteri. Juxta illud. In media nocte
surgebam ad confitendum tibi.

De Ape.

Proprietas apistalis est quod multum gaudet se ponere in flori-
bus ⁊ de floribus trahit odoriferum fructum ⁊ ppter hec apes facit

opus suum multis coloribus ⁊ odoribus ⁊ amena dulcedine purpuratur
ex eo quod opus suum facit de magna in fusa celitus nam nō est aliud ani
mal brutum quod cognoscat hanc magnam tanti odoris ⁊ dulcedinis ni
si animal valde paruum experientiam.

Quam pprietatem consequi nos debemus desiderantes paradisi
flores odorem: unde api possunt vere illi homines singulariter
assimilari qui semper desiderant in floribus. i. in bonis operibus labora
re ⁊ tales de celestis dulcedine gustabunt qui edificant in excelsis patrias
suam odoriferas ⁊ amenam nas oia que faciunt a tribuunt deo ⁊ nō sibi.
Iuxta illud non nobis dñe nō nobis sed nomini tuo da gloriam.

Ecce Cicada.

Natura siue pprietas Cicade talis est quod tantus delectatur
suo cantu quod obliuiscitur oium ⁊ sic moritur obmisso cibo.
Unde illi homines possunt cicade suis actibus cūpara
ri qui tantus delectatur suo cantu .i. vanitatibus ⁊ de
lectationibus huius mundi quod bonorum omnium sunt obliti ⁊ obmisso
cibo. i. xpī corpore priuati moruntur .i. ad penas dampnantur letiseras ⁊
eternas nam nesciunt nomen nostri regis ⁊ dñi. colaudare nec laudabunt
postq̃ sunt ab eorum corpora separati Iuxta illud nō mortui laudabunt te

domine neq3 omnes qui descendant in infernum

¶ De Leone.

Proprietate ⁊ naturas habet Leo. videlicet quatuor: Quarum
Prima talis est. unde quando leo descendit de alto cacumi
ne montis ad vales si senserit venatores: linit sua cauda cun-
ta vestigia: que eius pes facit: ut suum lustrum. i. suum locum
venator nō possit scire ⁊ cognoscere.

Ade per istam naturam intelligitur: quod deus dum descen-
dit de celo in terram hoc est in virginem Mariam: ipse absco-
dit sua vestigia: ne dyabolus posset cognoscere suum adven-
tum ⁊ dominū. i. virginitatē: ita nos debemus facere ad doc-
trinam ⁊ exemplum nostri altissimi redemptoris: quod debemus ita ⁊ ra-
litate: uti mundanis: ⁊ descendere ad mundana itaq3 venator. i. dyabolus
nō sequatur vestigia in nostra domo dyabolica actio nō cōsistat: sed eterna
gloria venire a fine di. i. iis ⁊ bonore. Juxta illud gloria ⁊ dūcie in

domo eius ⁊ sustinenda eius manet in seculum seculi.

Secunda proprietas Leonis est ista quia nascitur mortuus ⁊ iacet tribus diebus mortuus: ⁊ postea venit pater eius ⁊ mittit magnū rugitum in os eius uiuificans ipsum ⁊ tunc capit quinque sensus.

Omne iste leo fuit Christus quia tribus diebus iacuit in sepulchro mortuus postea virtute patris celestis resurrexit tertia die. Juxta illud Tercia die resurrexit a mortuis ad cuius exemplum nos sopiti peccatis debemus fugere diuicijs ad uirtutem ut nos ipse resuscitet de uilitate mundi ad sua eterna gaudia paradisi Juxta illud. Suscitans a terra inopem ⁊ de stercore erigens pauperem.

Tercia proprietas est ista quod Leo dum dormit nunquam sua lumina claudit qui leo est ipse deus qui nullo tempore dormit sed semper aperto cum oculo nos custodit. Juxta illud Augustini Custodit nos dominus ab omni malo non ut nichil paciamur aduersa: sed ut ipsis aduersitatibus anima non ledatur.

Habet leo quartam proprietatem ⁊ naturam quia quando uult capere animalia circumdat prius totam filuam ⁊ postea intrat in filuam ⁊ capit quod uult quia animalia non audent exire postquam Leonis vestigia inuenerunt.

Per leonem potest hic intelligi dyabolus: qui circumdant loca in quibus manent sepius peccatores ⁊ per animalia peccatores intelliguntur: qui sunt ita circumdati uestigijs diabolicis ⁊ laqueis durissimis laqueati: quod non possunt exire de filua. i. de peccato ⁊ christi nomen inuocare. Juxta illud Trepidauerunt ubi non erat timor quia nomen meum inuocauerunt ⁊ loquitur hic propheta in persona spiritus sancti.

De simia.

Proprietas simie talis est quod facit duos filios: ⁊ semper diligit unum plus quam alterum: ⁊ omne bonum quod potest habere dat illi uni quem diligit. ⁊ alteri: nihil dat sed aliquando quando veniunt venatores ⁊ canes occasione capiendi ipsam tunc ipsa capit illum filium quem ipsa diligit multum in brachijs suis: ⁊ incipit sugere: ⁊ alter filius profiliat in colum sue matris: ita quod canes capiunt ipsam nisi dimittat illum quem diligebat: ⁊ cui omnia dabat que habebat: quia aliter currere non potest

fugere & currere bene ascendere arborē: vel p fossata seu faya: cū duobus pedibus: & sic si nō vult capi acanidus dimittit illū filium quē dilligebat & deportat illum quē nō dilligebat.

Unde sciendū est q̄ quilibet homo habet duos filios. s. Corp⁹ & anima & multi sunt q̄ raro dant ad comedendū animē: itaq̄ diligunt corpus magis q̄ animā: postea si veniūt veneratores & canes. i. diaboli vnde nō potest euadere ab eis nisi relinquat filiū quē dilexit multū. s. corpus: & dimittat totū amorē terrenū & mundanū: & corporis delectationē: & desiderium mondanoꝝ: & sic euades & deportabis filiū cui nolebas dare aliqd ad comedendū vnde multoꝝ hominū sunt oculi colligati: quia Cicius dant & preparant cōmestione corpori q̄ aīc. S; cū aīa sit nobilior corpore cicius ei dare debemus cōmestioneꝝ deo debitaꝝ & deuotaꝝ q̄ corpori: qđ aut sit nobilior: satis p̄. Bīcēte ip̄o Christo Non ne anima plus est q̄ corpus, Nolite timere eos qui nō possunt aīa m occidere, et Qui.

Et ꝑcium pars hec corpore malus hē. Unde si volumus euadere a canibus. i. dyabolis debemus assidue xpi auxilium implorare. Juxta istud effundere terras ⁊ concludere aduersus eos q me ꝑsecuntur.

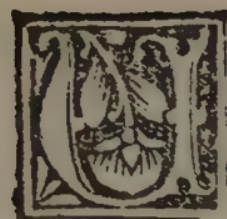
Proprietas alia simie ē ista q̄a simia vult facere oīa q̄ uidet alios facere. Et huic possunt illi hoīes similari: q̄ faciliter ducunt inimicū nō virtutē ꝑpter eorū nimīā vanitatē ⁊ ꝑpter ꝑsorcīū q̄no vtunt. unde tales debent rēꝑndi ratiōe clarissimā ꝑseru q̄ sunt quinq̄ sensibus ꝑornati debent bonū eligere ⁊ malum totis viribus defugare. Juxta istud ꝑsistit opus prudentis simpliciter in duobus videlicet in expulsionē mali ⁊ in electiōe boni gratuita ⁊ accepta.

De Lupo.

Proprietas Lupi est talis: q̄ si prius videt̄ ab hoīe q̄ ipse videt̄ at hominē: tunc amittit Lupus virtutē suā: sed si prius homo videtur a lupo: amittit hō suā virtutē ⁊ valorem: tunc homo statim efficitur raucus. i. nō pot est clamare.

Adde p̄ Lupum dyabolus Intelligitur: sane si dyabolus videt
 p̄us hominē: q̄s e p̄uerso. i. tēptauerint eū p̄us q̄s hō p̄uideat
 temptationē ⁊ diabolicā aggressurā: tunc hō amittit suas virtu-
 tes. i. de omni ex eo q̄ nō potest. est ad dyabolo superatus: ⁊ effi-
 citur rauchus. i. q̄ loquit̄. i. bonū aliq̄ operari nā statz q̄ Adas fuit vine-
 tus ad dyabolo fuit macule denigratus et̄iā p̄ictus in loca de summa glia
 paradisi. Juxta illud veteris testamēti. an sit ⁊ innocuū maculis sordenti-
 bus Adas dat nudis sicū dracho mox tegia uictor.

Sed si Lupus. i. dyabolus videtur p̄us ab hoīe p̄ bonas orationes:
 ⁊ p̄ bona opera p̄dyabolus tēptatoribus agaciter: resistit tunc amittit
 dyabolus suas virtutes. i. suā potēciā p̄ facto. p̄fessiōe facta ⁊ trib⁹ uir-
 tutibus porcti nata. v3. p̄tritionē cordis oris p̄fessionē: ⁊ satisfactionē operis
 tunc dyabolus p̄stratus hominē derelinquit ⁊ tunc hō potest loqui ⁊ ma-
 gnas h̄t vires: quas ip̄e pdiderat. Juxta illud Bocciij tunc me discusa li-
 querūt nocte tenebre: lūibus q̄ prior reddīt vigor.

Alia pprietas Lupi ē talis q̄ si p̄tingat ire raptū aliquā p̄dam
 ⁊ si facit sonū aliquod cum aliquo pede tunc facit vindictam in
 illo medio q̄ facit sonum: ex eo q̄ incendit ita clam neq̄ vult
 videri nec sentiri ab aliquo.

Odebemus imitari hanc pprietatē soluz i isto q̄a q̄ncunq̄ peccam⁹
 per aliq̄ nostrū mediū ul' aliq̄e sensurū: tunc debemus corrigere
 ⁊ uerberare illud mēbrū v̄l sensū vnde si peccamus p̄ pedes eundo quo
 debemus ire. corrigamus pedes aliquo ligamēto ul' carcere. i. penitētia
 ⁊ afflictione habita de peccatis. Juxta illud pedes habent ⁊ nō ābulabūt
 quo debent ambulare: ⁊ si p̄ manus sit peccatū tunc corrigamus manus
 affligēdo ipsas penitētia nobis impossita p̄ manuale peccatū. Juxta illud
 manus habent ⁊ nō palpabūt q̄ debent palpare ⁊ tangere.

Si p̄ linguā sit peccatū. tunc debem⁹ corrigere linguā: ⁊ tacēdo ⁊ si-
 lendo. Juxta illud. p̄bibe linguāz amalō: ⁊ labia tua ne loquantur
 dolum. i. deceptionem ⁊ peccatum.

Onde posset comitti peccatū: q̄ninq̄ sensibus. v3. visu: auditu: gu-
 stu: odoratu: ⁊ tactu.

O Ihu peccatus comittit in videndo: et sic debemus claudere oculos: et ad aliam prem diuertere: ne uidendo: scelus aliquod committatur. Juxta illud dicens Gregori. visus faciendo ptegat ne vanitates adiungat. Auditu. sepe scelus committitur quoniam homo audit illud quod per peccatum percipit faciem duntaxat. Juxta illud. Aures habent et non audient que debent audire.

Per gustus peccamus: quia gustatione facta cognoscunt illa que sunt bona et utilia: et que sunt mala et turpia. scilicet multi gaudent dulcibus afflicturis: sed isti parte gaudent quia similia gaudia cito fluunt. quia similia gaudia quam plus durat mundana gaudia durat usque ad mortem corporis et non plus. Juxta istud Boetii. Sirenes usque in exitum dulces.

Per odoratus peccatus committitur: quoniamcumque non recusamus fetida et turpia. odorare et stare et tacere in seditate nimia peccatorum profecto brutis possunt merito comparari: qui non procurant exire uelociter de sectore ad suauem et odoriferam dulcedinem deuenire. id est ad christum qui est dulcissimus et suauis ut relicto fetore odoriferus cognoscatur odor. Juxta istud Boetii dissolutis nebulis tristitie ausi celum et recepi mentes ad cognoscendam faciem medicamentis.

Et alia est Lupi proprietates quod quam vult aliquid intrare vel prospicere totum se vertit quia non potest caput vertere propter nimiam colligrositatem duntaxat.

O Ade non potest aliquid homo bene et comode operari nisi vertat se totum. id est. corpore et anima rigere debemus deum deprecari: et ipsum totis viribus collaudare. Juxta istud. viribus totis domino canamus dulciter ymno.

Et alia proprietates Lupi vel Matura. quod in illa contrata ubi habet filios suos et suum lustrum non offendit nec rapit aliquid.

Ade sicut Lupus non offendit in contrata sua ita nos non debemus offendere. proximos nostros sed ipsos pie tenemur amare et diligere sicut et nos. Juxta istud. dilige dominus deum tuum et proximum tuum tanquam te ipsum.

De Salamandra.

Arie extant de Salamandra opiniones. sunt qui dicunt hoc animal vivere in solo igne. sed hoc falsum est ut lactantius Magnus Albertus in. xxvi libro de animalibus inquit. Scias ergo sub breuibus. quod Salamandra est animal magnum de figura lacerte habens faciem propositam ex facie porci et simie crura posteriora habet recta et longa uentri adberentia. plixam caudam: Corpus asperum. Estque animal frigidissimum et spississimum pellis: Ideo non potest ignis

intrare poros eius. sed si diu i igne māserit paulatim aperit' poros. ⁊ tādē aīal exuritur. Est autēz tādē frigiditatis q̄ ex p̄trarietate exinguit' ignis si tñ paruus sit ignis nō vincēs supra q̄litates ipsius. Incessus uero istius aīalis est piger p̄peter frigiditatez ⁊ est quasi motus testudinis. oculi eius p̄fundī sunt valde. vide plura que dicit ysidorus in li. xij. ethimo. c. 4.

Et sicut idem ait. Salamādra vocata est. q̄ p̄tra incēdia valeat cui⁹ inter oīa venenata uīs maxima est. uiuit autē in medijs flāmis sine dolore ⁊ cōsūptione. ⁊ nō soluz nō vritur. sed exinguit i cendiu⁹ p̄cipue si pauus fuerit.

Per exempluz huius serpetis qui sine sui lesione i medio flāmaz viuit. datur intelligi. q̄ nuli debet mīz videri. si corpora dāpnatoz i illo igne iferni cōsumari nō possunt. Juxta illud ysaie. Ignis coꝝ nō extinguet' quia cū principalis p̄pter quaz dāpnatoz corpora ad perpetuas penas sunt deputata ē aīa Jūsticia que sic statuit vt p̄petuo puniatur.

De Mustela.

Proprietas ⁊ natura mustelle talis ē q̄ mustella p̄cipit p̄ auriculam suaz ⁊ parit filios suos p̄ os suum.

Unde hanc naturaz ⁊ p̄rietatē multi vīri ⁊ mulieres habent. q̄ ea que p̄cipiunt p̄ aurem statiz p̄curāt pādere p̄ os: nā nō oīa que p̄

aurem sunt pcepta os prius sunt pandenda q̄r malla nō sunt diuulgā
da. sed potius abscondenda. Juxta illud In malliloquio nō .i. peccatus
nā quicumq; sit ratione tacere que sunt tacenda est proximus ip̄i decoꝝ in
se ipso habebit p̄maz v̄ritē. Juxta dictū Latonis prim⁹ ille deco est. zc.
Que quia mēdaci parientē iuuerat ore Ore parit. nostrasq; domos ut i
ante frequentat.

TBE Talpa.

Proprietas Talpe est talis quia uiuit de pura terra cu sit ani-
mal cecū. Siuicic enī mortaliū oculos elcecāt quia vbi the-
saurus tuus ibi ⁊ cor tuū erit. ⁊ alter ē quīdaz piscis qui uiuit
de sola aqua. Est igitur hō terrenus qui terrena desiderat te-
ste hieremia ppheta. Quid supbis terra. de terra uiuit de terra loquūtur
quia de terra est. Nā teste iuue. Tratat fabrilīa fabri.

Unde de istis aialibus illi homines simulant: qui putant uiuere ⁊
regnare de istis inferioribus alimētis: ut puta de terra ⁊ aqua
⁊ tales uiuunt ut comedant: ⁊ nō comedūt ut uiuant: ⁊ isti sunt
de genere epicurrij qd nō solū decūr curāda curant ⁊ sic ligant
se culpis ⁊ peccatis qd nichil ppetue ⁊ durabile cogitant. Juxta illud dñs
nil pbemne agitāt se seqz culpis illigāt.

¶ De Alicorno.

Nalis est pprietas alicorni qd est animal ualde terribile ⁊ forte habēs
vnū cornu in frōte qd aial scindit ⁊ diuidit arbores. Ita qd ppter su

in fortitudine ipsū aialia cetera ptimescunt. q̄ animal non potest capi nisi
 virginitatis dulcedine ⁊ odore: ita q̄ venatores volentes capere alicornū
 ducunt ad siluā ubi stat alicornus quādaꝫ puellaz virginē: ⁊ tunc alicor-
 nus venit ad puellaz p̄ virginitatis odore. ⁊ ponit caput suū supra genua
 ⁊ tūc venatores ligāt ip̄s catenis ⁊ p̄cedente puella ducunt ip̄s ad ciuitatē

Unde alicornus. i. diabolus qui est ita terribilis ⁊ p̄uus q̄ nō
 potest capi nisi odore v̄ginitatis. i. bonis operibus ⁊ virtutib⁹.
 Juxta illud In dco faciemus virtutem ⁊ ipse ad nibilū dēdu-
 cet tribulātes nos.

Alia etimologia est p̄ Alicornus de-
 bemus intelligere xp̄m: qui erat sic terribilis q̄ capi non poterat a sanctis
 p̄phetis ⁊ patribus oratioibus ⁊ ieiunis sed inuenta virgine maria ⁊ odo-
 re virginitatis ⁊ humilitatis. Queꝫ terra pontus: etbera: colent adorant
 predicant trinam regentem machinas; Claustruz; Adarie baiulat. Cui lu-
 na sol ⁊ oia deseruiunt p̄ tempora p̄fusa celi gratia gestat puelle viscera.
 Sic Lbristus suo cornu. i. potestate terruit humane nature inimicum. i.
 diabolū: ac fregit infernum spoliando cū sanctis patribus peccato pri-
 mi parentis irrectis ⁊ secū duxit ad regna celoꝝ.

¶ De Lerno.

Proprietas uel natura cerui est talis q̄ quando uult se renouare q̄ habet taz magna cornua q̄ nō potest subleuare caput: ipse suis naribus attrahit angues de foraminibus quos comedit ⁊ deuorat ipse ceruus ⁊ postq̄ sentit esse uenatus: p̄git ad fontem uiuus ⁊ bibit multum aqua et sic vincit toxica uirtute aque: fortitudinē ueneni oēs pilli ⁊ cornua cadūt sibi de suo tergo siue dorso ⁊ sic iuuenescit.

Uade nos qui reuerti sumus fraude serpentis. i. diaboli decēpti propter magna cornua que habemus diuiciis antiquata ac peccata turpia ⁊ in epta caput nostruz nō possumus subleuare ppter grauitudinē nimia peccatoz: quia quot peccata habemus p̄sertim mortalia: nobis tot diaboli dominantur Juxta dictuz Beati Augustini: quot vicioz tot dominoz est subditus qui peccauerit.

Uade postq̄ sumus venerati. i. turpitudine criminis p̄grauati debemus currere festināter ad fontes uiuus. i. ad xpm. Juxta istud Sicut Ceruus desiderat fontes aquaz ita desiderat aia mea ad te deus.

Et alia Cerui p̄rietas uel natura q̄ qñ uadunt a pascua si essent in agmine centū vnus ponit mentū suū. i. barbam sup crinib⁹ alterius ⁊ qñ ille qui p̄cedit est scissus vadit ad vltimuz ⁊ ponit mentū sup ceruice illius vltimi subsequētis ⁊ sic nō fatigantur dū p̄gunt p̄ uiam.

Uade tales mores p̄sequi nos debem⁹ p̄fecto si volumus pascua inuenire. i. ad celestēz gloriam remeare debemus labores nostri p̄fimi sustinere. Juxta istud Alter alterius onera portate ⁊ sic lex Christi p̄plenda magistri.

De Pantera.

Natura siue p̄prietas Pantere talis est quod ipsa pantera est animal quatuorpes orbis cutatum de albo ⁊ nigro: quo aliud animal nō est pulcrius: qui: passus diuersis venatibus ⁊ factatus p̄stratus in suo antro iacet ⁊ dormit tribus diebus ⁊ post triduum resurgit ⁊ tunc deinde rugit ⁊ post rugitum suuz exit de ore suo ita suauis odor q̄ cuncta aromata superat in odore: vnde cuncta animalia que sunt i p̄trata veniūt ad eū p̄ nimium odore exiēte de ore suo et volunt discedere ab eo ⁊ nō curāt comedere odoris dulcedine satiati d. i.

Unde est intelligendus quod xps fuit Danter in q̄tum q̄ tribus diebus iacuit mortuus in antro. i. in sepulcro deinde post triduum resurrexit faciatuſ diuerſis venatibus. i. hominibus fidelissimis et deuotis qui asc traxit et reduxit omnes homines quibus placuit odor p̄tib⁹ postea misit rugitū et odoreſ post suā resurrectionem: ad quē odoreſ venerunt omnes qui diu in inferno fuerunt cruciati qui de p̄fundo inferni clamauerunt: ecce redemptor vna dicentes misere re nobis dñe. Juxta istud de profundis clamaui ad te dñe dñe exaudi vocem meam. Siant aures tue intendentes i uocē de p̄cationis mee.

De Castore.

Proprietas et natura Castoris talis est qđ quando venatores et canes sequuntur eum: et videt nō posse vitare et illos euadere. tunc detrahit sibi testiculos suos dentibus suis et dimittit ipsos i terris et recedit a venatoribus. et canibus: quia nō sequuntur plus ipsuſ: quia ut possint inuenire testiculos sequetur eum ex eo quod testiculi Castoris sunt magne

virtutis. ⁊ medicaminis.

Quam pprietateꝝ totis viribus psequamur: quia qñcumqꝝ habemus aliqꝫ membrum uel rez ualde earaz ppter q̃ nos possumus pirc ⁊ a canibus capi. i. diabolo tunc debemus istud membrum incidere ⁊ amputare. Juxta istud Si oculus tuus scandalizat te pice eum abste quia melius est cū vno oculo intrare in regno celoz q̃ duos habere ⁊ mīti in gennam. et Juxta dictuz Latonis. Que nocitura tenes q̃uis sint caꝝ ra relinque. Utilitas opibus pponi tempore debent.

De Ericio.

Proprietas Ericij talis est qꝫ Spinofuz seu aculeatus est aial extra i tus vero nō ita qꝫ sentet ipi aculei ipm ledere nec offendere possunt alios vero spoliunt Ericius dū sub petra ptegitur stans in se re collectus in tuto est ab oī fera. Est enīꝫ exterius aculeis armatus. ita vt nec possit le di. Sed intrās aquā dilatat se quē canes videntes. dilatatu capiāt qñqꝫ p pedem qñqꝫ p aureꝝ aliqñ p gullā ⁊ sic capiu occidūt.

d 4

Quandiu iustus hō stat in sui cōsideratione: ⁊ recolitur sub petra: qui est Christus ptegitur a christo. Armatur enīꝫ aculeis. orationis ⁊ virtutibus: ⁊ nullus ferale peccatum potest aliquo mō ad illū appropinquare Sed intrans aquas mundialiū rex p affectū dilatat p desideriū ad illas. Et ideo parati sunt statim infernales Leones: ⁊ vnus accipit eum p aurez. scilicet: verba ociosa ⁊ spurca audiendo. Alius vero p manus: praua opera exercendo. Alius vero p guttur. Confessionē tacendo. Et sic homo miser relinquens deū. ⁊ Carnalia opera exercens moritur ⁊ occiditur in labilibus mundi rebus relicto loco in quo se tuebatur ab hostibus.

Homines relinquentes xp̄z ⁊ ipsius doctrinā ⁊ multiplicatis aquis diuitiarū circa Cor p affectum moriūtur in peccato ⁊ submergunt in ipsis diuicijs. vñ Grego. in mora. Carnales hoēs dū de rez abundantia ⁊ diuitiarū affluentia Extollunt hora qua nesciūt subito. Capiuntur: ⁊ dū pedes fixisse credunt: repentino motu ad ima lacū descendunt.

De Elefante.

Proprietas Elefantis talis est. q̄ nō habet aliquas iuncturas idcirco nō recuruat sua crura: ⁊ sic non potest iacere: nā si cadit nō potest se leuare: ex eo q̄ nō potest recuruare crura sua: vñ cūcti venatores sic capiunt Elefantes: q̄ pspiciunt ad quā arborē p̄suevit pausare. i. dormire vñ

quiescere tunc illam arborem ressecant ipsi venatores. Et cum Elephas venit ad quiescendum et heret se arbori incise: et sic ruit simul cum arbore: et tunc venatores capiunt et interficiunt Elefantes: si sunt veloces ad veniendum quod si homo non audet ire ad eum tunc ille Elephas barrit alta voce .i. clamar et mittit rugitum suum: et tunc omnes elefantes de prout occurrunt ad adiuvandum eum et ad releuandum et non possunt releuare eum: sed venit postea quidam Elephas parvulus qui suscitatur et releuat eum muscida .i. suo mustacho.

Unde venator qui decipit Elefantem in ligno intelligit diabolus: qui decipit hominem in ligno: sicut fuit adam primus homo qui postquam fuit deceptus per peccatum barrit et gemit continue unde sicut ad rugitum Elefantis qui cecidit: magni elefantes occurrunt. et non possunt releuare eum ita ad hominem primus periboplaustus venit moyses et alii prophete: et non potuerunt eum releuare .i. redimere de peccato: sed deinde venit unus parvulus .i. christus et releuavit eum .i. hominem redemit suo sanguine precioso: unde sicut per peccatum diabolus nos demergit ad unam abyssum: Ita christus per bona opera nos reducit ad sua eterna gaudia paradisi. Juxta illud Diabolus superbus homines superbientes seduxit ad mortes. Ita christus humilis homines obedientes reduxit ad vitam.

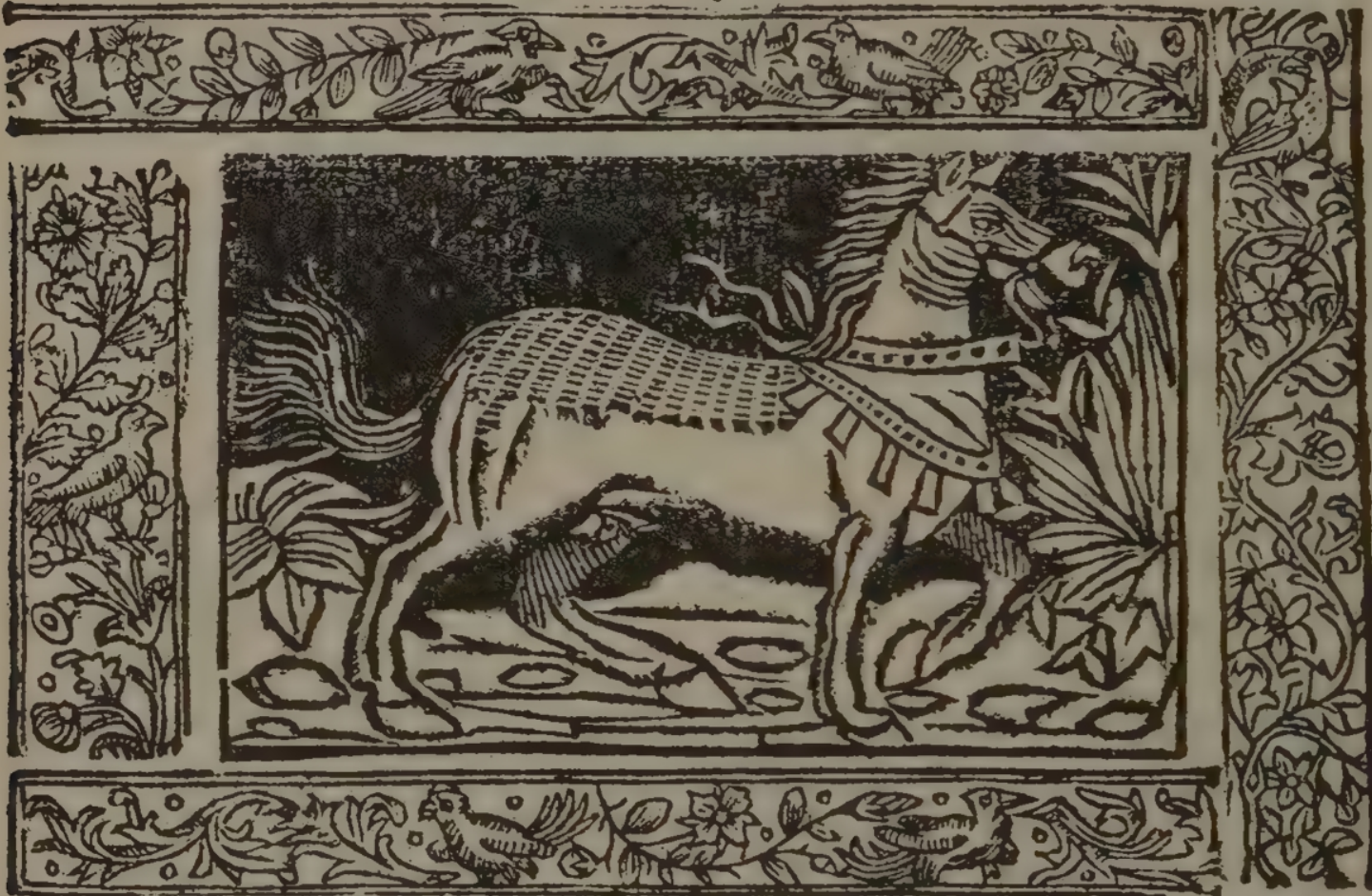
Et alia proprietas Elefantis est quia in tricenis annis non facit nisi unum filium et portat filium duobus annis in utero sine in utero et quando parturit

manet in magna aqua q̄ si caderet ī terris nō possent eūz̄ recolligere nec ipse posset surgere -

Quod similiter homines debent facere filios suos. i. operationes suas ī aqua. i. in loco q̄ nō p̄dant: nā om̄e q̄ nō fit eūz̄ deo ē p̄dituz̄ et amissuz̄: iuxta istud Nisi dñs custodie rit ciuitatē frustra laborāt vigilātes.

De Equo.

Proprietas Equi est talis q̄ si staret quinq̄ diebus q̄ non potaret tunc sentit aquaz̄ si iaceret cunctū pedibus subens terras. Equus et cōmode nos: uebit: et in bello auxiliatur egregie. et in multis rebus comes ē hōi Atq̄ ī vecturis et veterrimos habemus equos et inmenta. Docilitas maxīma ē in equo. Amissos lugeat dominos desiderijs lachrimas mittit. Interfecto Micomede rege eius equus in edia vitā sinūit refert. philar. Equus. Cesaris: nulluz̄ nisi ip̄m Cesarem dorso acipere uoluit. hic Anterior res pedes humanos habebat. Aristot. autē ī libro de animalibus. equū equāq̄ post hōiez̄ reliquis animalibus fallatorem esse dicit addit et ip̄m quadragita

dentes habere. primiores quattuor trigessimis mense mutare. anno deinde post binos utrinque non superne et inferne. item alio anno quattuor. item alio quattuor completis annis quattuor et mensibus sex non emittit. et tunc idem spiritus ad procurandum habet. Refert preterea equum omnibus spiritibus: et donec uiuit coire. idem facit semina

Unde per Equum quando manet quinque diebus quod non bibat sentit aquam .i. homo qui Ieiunat cessando se a peccatis et in bonis operibus operando sentit. aqua .i. dei gratias et fauores nam per ieiunium carnis superbia maceratur. Juxta illud beati Gregorij Carnis terat superbia potus quam cibi peccata.

De Gribone.

Proprietas griffonis talis est quod medietas est aquila et alia medietas est leo. et inueniuntur in partibus arabie et pars anterior est aquila et posterior pars est leo.

Unde per primas partes griffonis hoc est pars aagle primo debemus habere metes et contemplationes in deo. .i. in celesti curia Juxta istud primo queri

ter regnū dei secūdo debemus brē curā i tēnis p̄ fāz. p̄tēz griffonis nam
ultima pars griffonis ē leo nā leo i aduersitatibus ē cōstans ⁊ fortis. q̄r si
aliquid audiret leonē agredit̄ ⁊ p̄cuteret eū ipse leo stat ⁊ nō turbat̄ quia ē
magnī cordis ⁊ nō mouet̄ nec fugit timore nec timet mītoz hōū aḡsurā
⁊ i p̄speritatib⁹ leo ē humilis ⁊ quictus : nā dū leo uadit ⁊ irascitur p̄tra ali
quē occasione delacerādi ⁊ offendendi cū si ille hō p̄quit̄ vadit leo genua
flectat vel humiliter sedeat in terris leo nō p̄cutit ipsuz nec sibi facit ali
quāz lesionez: s; humiliter respicit ipsuz i signū humilitatis Sic leo terribi
lis qū inuadit aliquē ita xp̄s in peccatores. Sed si peccator ingemuerit ⁊
humiliabitur. leo. i. xp̄s non p̄cutiet peccatorē quia vicit leo de tribu
iuda: sed humiliter respiciet ipsum.

Quāz nāz ⁊ p̄p̄tatē sequi nos debem⁹ nā debem⁹ brē humilitatē
i p̄xis ⁊ firmā p̄stātiā i aduersis. Iuxta dictū Latonis Cōstans ⁊ lenis ut
res expostulat esto t̄p̄rib⁹ mores sapiēs sine crimine mutat

¶ De Boue.

Nalis ē bouis pprietas ⁊ natura q̃ sibi dollet mors ⁊ plusq̃ doleat
 alicui aiali ⁊ est aial sine dolo ⁊ fraude Juxta illud ouidiij Quid me
 ruere boues aial sine fraude dolis ne .

Quaz pprietatē debet xpianus quilibet in mītarī. q̃ debent sibi cor
 poris dolore. i. dampnacio sempiterna erit ppetus porta doloris
 vnde nō ē dolēdū de morte necessaria corporali sed de morte sempiterna
 .i. dāpnatione ppetua ē dolendū ⁊ fortiter p̃tristadum Juxta illud Augu
 stini. Nō est multum curandum quid accidat inorituris Sed moriendo
 quo ire cogantur.

De Vulpe.

Natura sine pprietas vulpis talis ē q̃ vulpis est animal mltis
 dolis ⁊ fraudibus cor repletū nā qū vult decipere corniculas
 siue coruos: tunc p̃sternit se sup̃ p̃ina in tris ac si esset mortua
 nulla flāia oculos h̃t ita remissos intus sicut iaculset mortua
 multis diebus ⁊ tunc cornacule ⁊ corui expientes habere

e i

eadem vādūt ad ipsas ⁊ incipiunt discorīare ⁊ comedere ⁊ illa lenis fgle
⁊ rapit corniculas ul' cornū ⁊ sic cornū ul' corniculā comedit ⁊ degnitit.

Adde vulpes dyabolo pparatur pleno fraudibus ⁊ dolis nam
diabolus multis fraudibus decipit homines peccatores sicut
vulpis decipit corniculas siue cornos qa dyabolus bonos vi-
ros sanctos ⁊ honestos neq̃ decipere quia sunt bonis virtuti-
bus purpurati: sañ nemo posset dyabolus p̃timere si ip̃e hō armar et dy-
bolus: nisi suis armis: nā nostris armis diabolus nos offendit ⁊ nostris la-
queis p̃pris nos iugulat ⁊ caligat. Mā arma que damus dyabolo sunt ip̃a
peccata facimus tantū fortiora arma quibus offendimus nobis armar ip̃
sum vel si desiderat aliquid q̃ est peccatū desiderare tunc cuz armar dy-
bolū: ⁊ si ase ip̃o piccit arma dei etiaꝫ tunc armar dyabolū ⁊ timeſcit. Ju-
xta illud Iobcij at quis crepidus pauet vel optat q̃ nō sit stabilis sui q̃
furis abiecit clipeū locoꝝ morus neſcit qua valeat trahi catcham.

De Lame

Omnis pprietas est ista quia multus est fidelis presertim suo domi-
no ⁊ cognito ⁊ hijs nō cognitis hominibus p̃tradicit.

Adde hanc pprietateꝫ debemus obseruare: q̃r debemus esse fide-
les nostro dño. i. deo ⁊ nostris cognitis ⁊ amicis. Juxta dictū se-

Ecce Mari sumus nō soluz nobis sed patrie ⁊ amicis.

Est canis pprietas q̄ illud q̄ vomit ⁊ exphicit p̄ os itē comedit. Hoc faciunt illi homines qui vomunt peccatus .i. phiciunt per penitenciaz ⁊ post ea statim recomedunt. i. incidunt in id ⁊ idem peccatum. Juxta istud Oracii primo cpl̄ stolaz. Quod petiit spernit repetit qd̄ nup̄ omisit.

De Sirene.

Proprietas Sirenis talis est biformis quia a medietate supra est ut pulcherrima virgo: deinde infra est ut piscis: et ē triplex sirenis q̄ habent vocem aliquē arpe uel mol: ⁊ alie canunt sicut virgo: ita q̄ homines nauigantes ppter cantus dulcedinē ⁊ melodiaz ipsaz sopiunt. i. de merguntur in mari.

Adde per sirenes debemus intelligere delectationes mūdanas. vanitates diuersas: que canunt ita dulciter q̄ ppter coz dulcedines sunt multi homines sensibiles quibus ne desopiti: sed naute cauti ⁊ prudētes nolentes voces percipere sirenū oppillant aures suas cera. i. verbis sacissimis ⁊ honestis a bonis operib⁹ ⁊ virtute nā homines victi vocibus serenū lucem ppriaz derelinquunt ⁊ lucis proprio auxilio deprivati mergunt in p̄fudū amarissimū ⁊ fetorez. Juxta istud

c h

Boeciū Den quaz preceptū mēsa p̄fundo dēns cōbet ⁊ p̄pria luce rē-
cta. Tendit in externas ire tenebras Terrenis quotiens flatibus acta.

De Balena.

Proprietas Balene que Balena vocatur cetus est ista q̄ stat ⁊ ma-
net tantum in vno loco q̄ supra ipsaz nascuntur ligna ⁊ herba ⁊ sic
naute qui habent magnūz desiderū qui descendunt in terris putant ha-
bere montem terre ⁊ lapidum ⁊ sic pausant se supra istam Balenam ⁊ fa-
ciunt ignem supra ipsam occasionem faciendū ⁊ sic illa postq̄ sentit calorē
demergit se in p̄fundū ⁊ sic suffocantur omnes naute desiderantes quie-
scere in loco illo.

Ade balena. i. mādus iste igitur. oēs credētes quiescere in mō-
do isto et requiem in venire eoz fallentibus desiderijs sunt de-
cepti. quia mundana oia sunt transitoria ⁊ caduca. Juxta dic-
tum Boeciū omne q̄ ē geniū tendit ad interitū. i. ad mortē.

De Gerras.

Gerra est pissis quidā: cuius talis ē p̄prietas quia multū conatur ex-
cedere nauem ita q̄ curis multū ē vanaq̄ ⁊ si videt q̄ nō potest ex-
cedere nauem. i. currere plusq̄ nauis: statim motus dolore demergit. se
in profundum.

Unde serra i. dyabolus qui semper conatur excedere nauez .i. mē-
gere hominem et supare ipsuz: unde si homo est bonus et prudēs
quod nō pmittit se vinci ad diabolo statiz dyabolus se demergit in pfundū
i. dest in infernum nam quocienscunq; hō facit bonum depellit diabolum
fugiendo maluz: q; bonuz ⁊ maluz sunt duo cōtraria: ⁊ sic nō possunt esse
simul Juxta dictū Boecij Natura respuit vt cōtraria quoz iūgant.

De Aspide.

Propetas ⁊ natura Alpidis talis ē q̄ qñ aliqs vult dicere cātiū vñ cā
gere arpam vt aspīs sopiatur. tunc statim oppillat vnā aurē
eum terra vel frondibus ⁊ aliam aurē oppillat cuz sua cauda ne audiat
canciones ul' sonū arpe q̄ statim esset sopitus ⁊ sic hō interficiet eum.

Talē debet facere quilibet hō qui forcius regitur rationis: nō debet
laudare illud q̄ possit corpus ⁊ aīa maculare ⁊ denigrare maculis ⁊
peccatis: nāz nisi hō sit deprivatus ⁊ de purgatus vicijs maculis ⁊ pecca-
tis nō poterit in celesti gloria habitare. Juxta illud dñe quis habitabit in
tabernaculo tuo aut quis requiescet in mōtem sanctum tuum. Qui ingre-
ditur sine macula ⁊ operatur iusticiāz.

De Vipera.

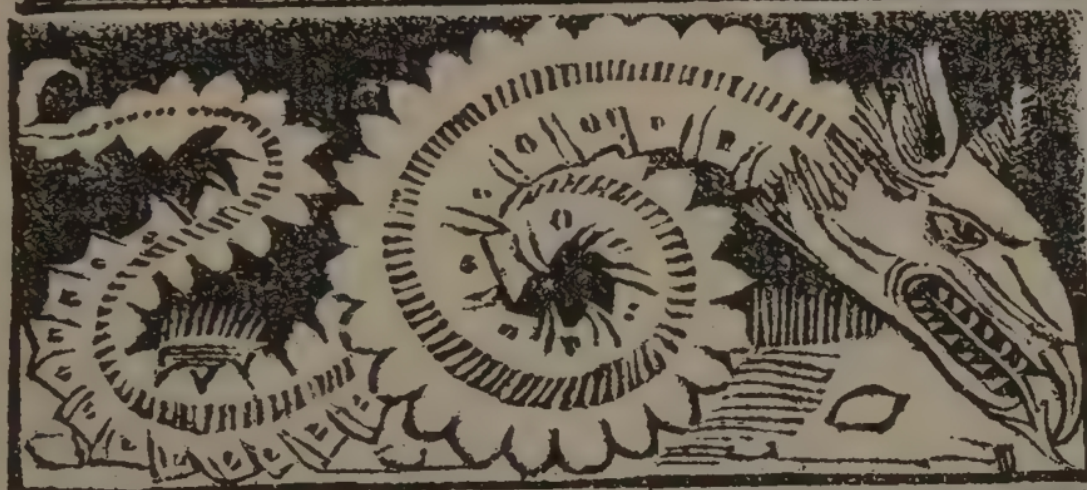
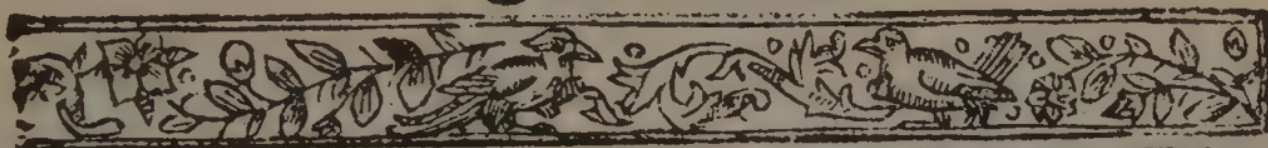
Proprietas Vipere talis est q̄ recipit p̄ os suū tali modo q̄ mascu-
lus mittit caput suūz mos vipere femine ⁊ tunc vipera femina i cū
dit ⁊ de gluttit capud masculī ⁊ sic moritur masculus ⁊ vipera Ingravi-
datur illo capite ⁊ comedit ⁊ qñ parit facit suos fillios p̄ costatas suas qui

filij corroduht costatas matris ⁊ exiunt ex p costatas ⁊ sic mortuū pī ⁊ mī
Unde p vipera possimus itelligere homines qui cōmittūt hoīcīda
 ⁊ alia peccata mortalia ⁊ tales raro possunt euadere qñ occidūt q
 nō percant in peccatis. Juxta istud Qui gladio ferit gladio pibit.

Et per hec q alij sui matrem iterficiunt intelligitur q opationes
 malle quas hō facit iterficiūt eū q hō nō pōt recolligere nisi illud
 q seminat Juxta illud augu. qd seminam⁹ metim⁹ ⁊ q dam⁹ accipimus.

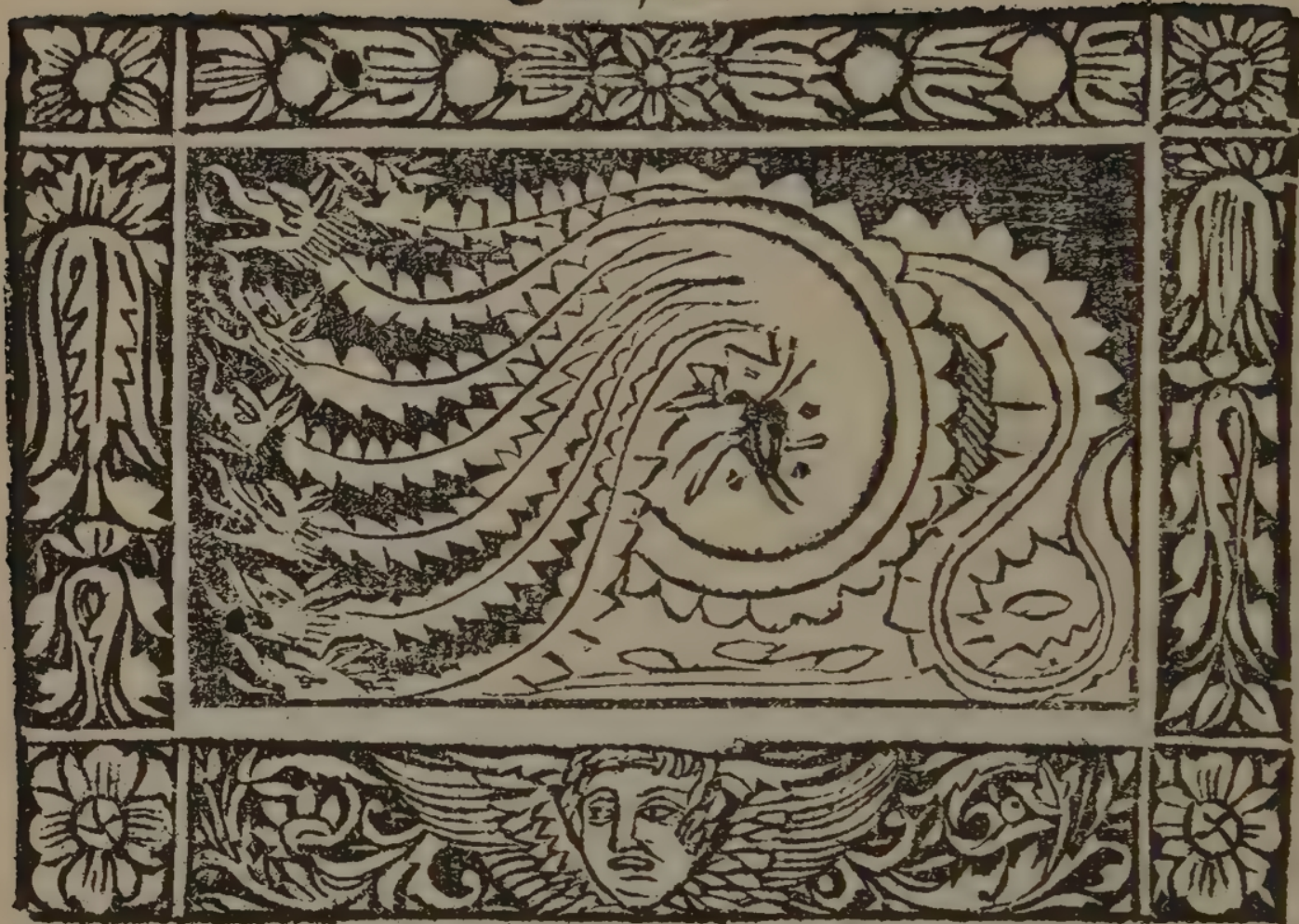
De Lucutrillo.

Mallis est Lucutrilli pprietas ⁊ natura Nā Lucutrillus est quidam
 serpens valde magnus qui si ptingenter deuoraret ⁊ degluttiret ho
 minem statim contristatur ⁊ toto tempore sue vite est tristis ex eo quod
 comedit hominē ita q deinceps nō comederet si posset.

Hec proprietas Lucutrilli nobis notificat ⁊ declarat: quod habere
 debemus de peccatis que facimus penitenciam ⁊ dolorem nā dū
 peccamus debemus fortiter contristari ⁊ dolere: ⁊ dei piissime misericor
 diam implorare: vt sui misericordia nostra debita delcat ⁊ expellat Jux
 ta illud Adi serere mei deus secundum magnam misericordiam tuam ⁊
 secundum multitudinēz miserationum tuaz delcinqūatē meam.

Proprietas ydre talis est quia ydra est serpens habens capita septem et si incidatur ei unus caput nascuntur ei duo: qui ydra multum odit cucutrillos quia quando ydra cognoscit quod cucutrillus est dolens et tristis propter homines quem deuorauit et comedit: vadit ubi debet transire cucutrillus et prostrat se in terris tanquam esset mortuus et cucutrillus videns ipsam ydram credens esse mortuum et sic deglutit ipsam et ydra postquam est in ventre cucutrilli corrodit omnia viscera cucutrilli et interficit ipsum et exit foras.

Unde per hoc quod ydra habet multa capita intelliguntur illi homines qui habent multa capitalia: et peccata mortalia: que peccata sunt ita fortiter radicata et antiquata in eo quod si aliquis sapiens et amicus dei vel bonus predicator incidant unus ex illis capitibus vel peccatis duo renascuntur sibi peccata. Juxta illud euangelium Dominus fortis armatus custodit atrium in pace sunt omnia que possidet. id est in pace dyabolus possidet homines peccatores. Sed si fortior eo venerit. id est Christus expellit et defugat illum fortiter pre-

armatum unde si homo habet p[er]ticionem peccati ⁊ p[er]ficietur i[n] ip[s]um p[er]sistero
tunc uere adiutorio xpi expellit hominē de se ⁊ peccatū sed ipe expulsus
demon[us] ¶ n[on] uenit domus mudatam ⁊ scopis ornatā ⁊ dicit: Reuertar in do-
muz meas ⁊ reintrant septē demonia p[er] vnū q[uod] exierat de illo homine pec-
cator: sed si homo uult q[uod] dyabolus nō reintret i[n] domū sua: Septē locis
p[ur]atis faciat q[uod] domus sua nō sit nudata turpis. i. bonis operibus dep[ur]-
uata unde postq[uam] p[er]icit peccatū semp bona opa p[er]sequatur semp pie do-
mianz deprecando ⁊ dñs ita ⁊ taliter exaudiet tuaz deprecationē Quod dya-
bolus in tuā domū nō poterit reintrare. Juxta illud Exaudiuit dñs de-
precationē meā ⁊ dñs orationē meā suscepit.

Per ydrā qui fraudulēter Interficit cucutrillū Intelligit dyabolus
qui fraudulenter iterficat hominē ⁊ defraudat sicut decepit Adā ita
asidue multos decipit debiles ⁊ caducos sed ad hoc ut nō decipiamur di-
aboliciis fraudibus siue dolis faciamus ut deus nobis p[er] bona opera ma-
neat ⁊ quiescat. Juxta istud Beati Pauli Si deus nobiscum quis con-
tra nos quasi dicat nullus.

De Serpente.

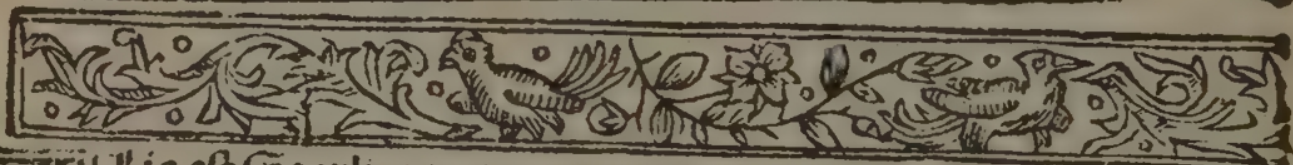
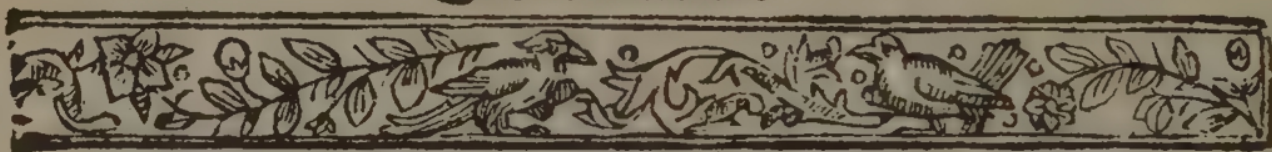
Proprietas Serpentis est talis q[uod] qñ uult se renouare sic ieiunat tñ
q[uod] p[er] nimiam macerationē pellis seperatur ab-
fi

ossibus ⁊ aduermiserunt q̃r carnes p̃pter ieiuniū sunt ⁊ sumpte et sic inuenit angustū foramen lapidis ṽl intus lapides ⁊ sic transiens p̃ foramen spoliat se vestita ueste.

Onde p̃prietatē serpentis sic debem⁹ intelligere hominē in sacro baptisinate renouatū igitur si deinceps p̃citerit faciat sicut serpens facit nā debet peccator se se p̃ssime renouare affligendo carnem suam in ieiunio ⁊ penitentia sibi a sacerdote imposita de peccatis sic cicit pelle veteri spoliatus peccato diutius antiquato ⁊ sic debet peccatore crimine deprivatus gaudere repleti bonis ut mortis penā nō cognoscat. Juxta istud bonis repletus gaudeat ne mortis actus sciat.

De Scurliuo.

Eia est Scurliui proprietates ⁊ natura quia q̃n vadit ad aquam vt melius potet statim vomit ante q̃ bibat virus et postea assumit virus q̃ dimiserat ante ⁊ sic in aqua serpens est minus tumidus ex eo q̃ nō deportat venenū q̃n est in aqua.

Per istas p̃prietates possumus valde assumere vtile ⁊ amenū p̃ceptū q̃r sicut serpens q̃n vult bibere prius dimittit venenū q̃ bibat ita debet hō facere q̃ ante q̃ bibat hoc est ante q̃ recipiat sanguinem xp̃i corporis debet vomere venenum stans in corde suo vt puta : odiū

Inuidia; Superbia; Auaricia; et Luxuria; purgaretque se oībus istis et alijs gerens in arma sui cordis et postea corde quieto potest habere et assumere arma ipsa. Juxta istud Augustini nā iemiāt sibi met peccati pondere que bona sunt sumit que mala nō refuit.

Unde p hoc q serpens resumit venenū q dimisit anteq potaret intelliguntur illi miseri homines qui pfitetur oīa et singula eorum peccata et post sanguinem corporis xpī. et deinde. i. statim reassumūt venenū q dimisserant. i. peccata relicto xpō et statim incidūt in id et idem peccatum q habebant et sunt tales merito reprehendendi qui peccant et reassumunt venenū. i. peccatū et ad hoc est corpus xpī in ore ipsorum et tunc Ira dei ascendit sup eos et occidit eos morte eterna. Juxta istud p̄he domus ē in ore ipsorum et ira dei ascendit sup eos et occidit.

De Alia serpente

Et alius serpentis pprietas q si vidit homines sine ueste asiluit et cessat ab ipso vt ab igne. Et si vidit homines vestitum insurgit in ipsū. i. contra ipsum

Unde serpens. i. Iste dyabolo equipratur q si dyabolus videt hominē sine veste hoc ē siue peccato cessat ab ipso uel ab igne quia
 sij

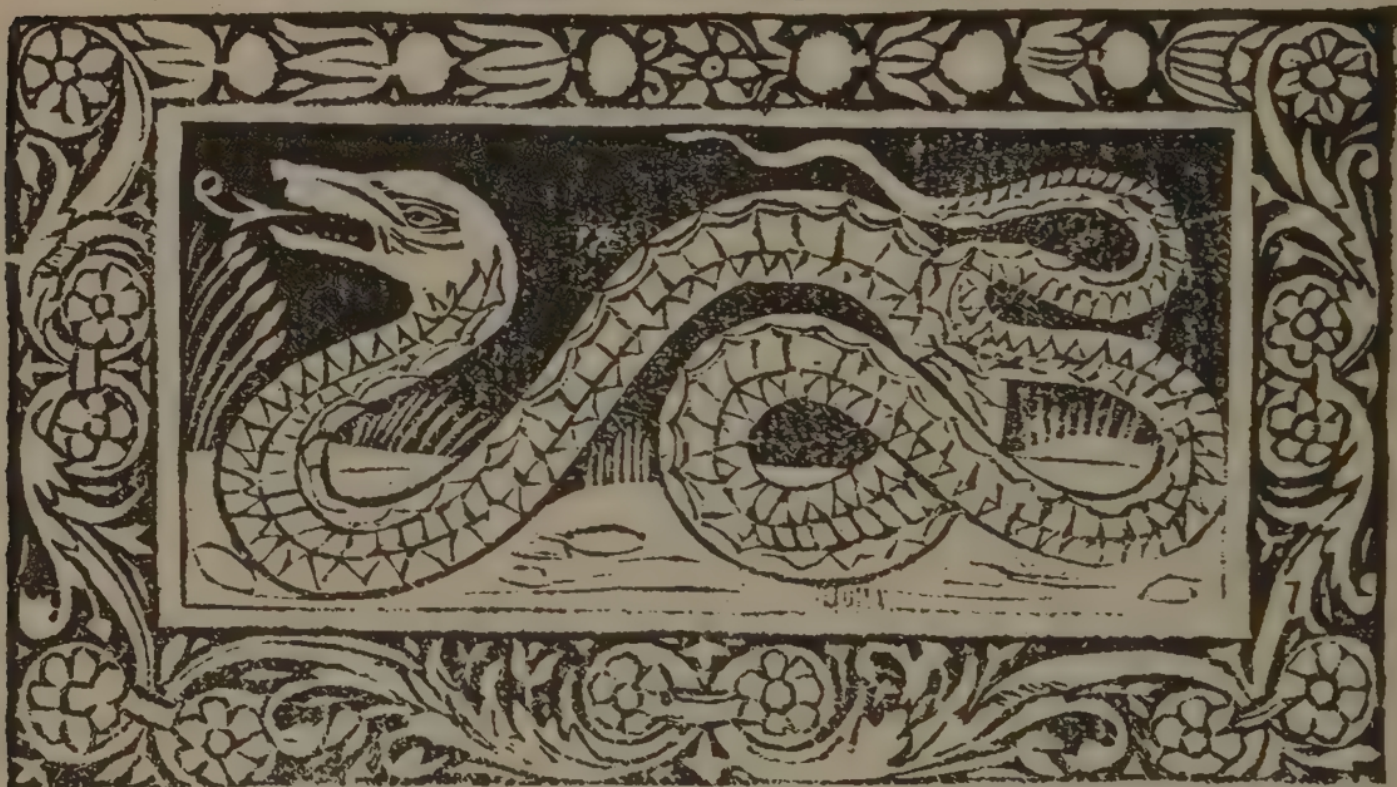

nō potest facere ei nullus malum nam arma dyaboli sunt peccata nostra
Igitur si nō habem⁹ peccatus dyabolus nō habet arma quib⁹ non offen-
dat. Juxta istud Boecij tu exarmaueris iras impotentis. i. dyaboli.

Et si serpens. i. dyabolus ppsicit hominem in dutus uestes. i. homi-
nem indutum peccatum insgit in eus. i. ptra ipsum quia habet in
illo magnas potestatem ppter peccatum quod ille habet.

Ut de quicūq; nō vult timere dyabolū spoliēt se peccato. i. dyaboli
eo vestimento: et si vult de tali vulnere liberari ostendat vulnera
sua medico medicari. i. xpō. Juxta illud Boecij si operā medicantis ex-
pectas oportet vt vulnus detegas tuum.

De Alijs serpentibus

Et alia serpentis pprietas quia si homo viderit eus in psequēdo
eum multus postq; videt nō potest plus fugere negligat totū suū
corpus et sic facit de corpore suo clipeus qui ponit totū corpus suū illesus
ne moriatur.

Sicut tale exemplum debemus psequi et prouiribus obseruare et
debemus negligere totum corpus et omnia nostra membra

Relinquamus et sufferre penas corporcas dimissiones corporis cru-
ciatis anteq; nostrum dominum relinquamus vt sancti martires

secerunt Unde nulla pena adeo debemus separare. Juxta istud Augu-
stini Quid nam igitur percamina spe tollerare recusem aut quid erit q̃
me separet a dño quasi dicat. Nihil.

¶ De Aldem serpentibus.

Est Alia Serpentis proprietas quod dum vineam intrat in flore
non intrat serpens in ipsa vinea.

Unde est intelligendum quod dum vinea floret. i. anima no-
stra est bonis operibus et virtutibus preornata non intrat ser-
pens. i. dyabolus non intrat nec molestat hominem qui florēt
virtutum floribus et odore. Juxta istud Nolite tangere Chri-
stos meos ⁊ i prophetis meis nolite malignari.

¶ De Racano.

Ratura siue pprietas Racani talis est quod illuz quez momor-
dit nō relinquit sed retinet ipsuz strictuz suis dentibus q̃ntuz
potest ⁊ per se nō relinqueret in eternum si tantū duraret vita
sua: s; hō q̃ ē morsus vlt̃er facit cū si pōt: vlt̃arū pentit ip̃z per
terras vlt̃ lapides q̃ rūpuit dētes ipsius ⁊ sic relinquit vi ⁊ nō voluntarie

Unde per Racanus intelligitur ipse dyabolus qui postq̃ caput ho-
minē non derelinquit cum de cetero sua ppria voluntate sed euz

retinent semper suis uiribus occupatum ⁊ maxime filios retinet suis ca-
tbenis cumpeditos ⁊ vi. Amen.

¶ Finis Deo Gratias.

¶ Ad Lectores.

Quisquis amat uarias pecudum cognoscere formas:

Hoc legat: ⁊ lecto Larminc doctus erit.

Cum nos admoneant animalia sepe: recentes

Historie necnon plurima dicta virum.

Quod velut assiduo contunditur annulus r.

Et ferrum cuditur: sic rude ⁊ ingenium.

Auricomes fructus decerpes ipse legendo:

Ad ille feret solus: nam tibi poma: dics.

Adagnus Aristotiles descripsit plura notanda:

Adagnus. ⁊ Albertus: qui meliora notat.

Iste rosas Alperit dumis hinc inde remotis

Adellaq; de plenis cruit alucolis

Doctrina: Ingenio: summa grauitate refulgens:

Adonte ex regali quod modo prompsit opus.

Ergo quis quis ades nostrum qui sorte laborem

Prospicis: In nobis grandia filla rōga.
Omnia paulatim tenues vertuntur in auras:
 At manet Ingenij gratia sola recens.
Ad finē ventura est: nostra accipiēte tonante
 Nota: panumpheo: qui rata uota facit.
Sa veniā si sepe bonus dormitat | **H**omerus:
 Absentem liuor nō ideo laceres.
Sactū e ut fugias fugienda: tenenda capessas.
 Morida qui sylle preuidet: Ille Laet.

Registruz Istius Operis Dēs sunt duerni sed a et b sunt quaderni.

Primo de Boie	de Turture.	de Mustella	de Sirena.
de Aquilla.	de Perdice.	de Talpa.	de Ballena.
de Pellicano.	de Columba.	de Alicorno	de Serras.
de Senice.	de Aulture.	de Ceruo.	de Aspide.
de Pauone.	de Falchone.	de Pantera.	de Vipera.
de Grue.	de Papagallo.	de Castore.	de Lucutro.
de Gallo.	de Rosignolo	de Ericio.	de ydra.
de Gallina.	de Ape.	de Elefante.	de Serpente.
de Lorno.	de Licada.	de Equo.	de Scurino.
de Ligno.	de Leone.	de Griphone.	de Alia spente
de birundine.	de Simia.	de Boue.	de allis serpētib⁹
de Aserulo.	de Lupo.	de Vulpe.	de Isdē spētib⁹
de Picifero.	de Salamādra.	de Lane.	de Rachano.

Ad pressum In monteregali In Plano Vallis per Vincentium
Berruerius Sub Anno. MD. cccc. viij. die Prima Marcij.

